

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 20 f.

Hirdetések:

4-hetesben feltétlenül egyszer 20 fillér,
tízhetesben kétszer 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és osanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐZSÁKOSZTÓ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, június 1.

Nehéz tüzérségünk akciója a tengerparton.

Budapest, május 31. (Híradások)

Orosz hadszíntér:

Sam mentén és a folyótól keletre tegnap nem voltak komolyabb harcok. Przemysl északi és délnyugati arcvonalon, valamint a Dnyeszter feletti folyásán harcolunk. Stryj vidékén szövetséges csapatok heves harcban több helységet rohammal bevették és elfoglaltak egy orosz űtőget. Egyébként északkeleti hadszíntéren helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

Tegnap délelőtt a lavaronai fensíkon levő erődtényeink egyik szakaszán egy alpin ezred támadását véresen visszavertük. Panavagiotól északkeletre egy ellenséges osztag beátni kezdte magát, de járőrünk tüze elől nyomban meghátrált. Karinthiai határon ránk nézve sikeres kisebb harcok fejlődtek. Karinthtól keletre ellenség kiába kísérlete meg a Krn lejtőnek megmászását. Tengerparti határterületen folyó tüzérségi harcban nehéz tüzérségünk is kezd beavatkozni. Hófer sítábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavert francia áttörési kísérlet Arrasnál.

Berlin, május 31. Nagy főhadiszámítás jelenté:

Nyugati hadszíntér:

Tegnap franciák úgy Arrastól északra, mint Bois de Preireben nagy erővel arcvonalunk áttörését kísérelték meg. Arrasnál ellenség utóbbi napokban árkaival utján közelebb jutott a Neuville-Roincourt arcvonalhoz. E vonalon vártuk tehát a támadást, miután ellenségnek minden kísérlete, hogy elől északra irányításából kiszorítsa, kudarcot vallott. A támadás tegnap délután órák hosszat tartó tüzérségi előkészítés után be is következett és rajnai és bajor ezredek vitézségének köszönhető, hogy ellenség teljes vereségével végződött. Ellenség veszteségei rendkívül súlyosak. Bois de Preireben franciáknak csak néhány előre tolt gyengén megállított árokba sikerült előnyömlőket, egyebekben ellenséges támadás itt is megállított. Ostendénál partí űtőgünk előtt egy ellenséges repülő, Domerkirchi vasúti viaduktot tegnap tüzérségünk néhány lövéssel ismét szétrombolta, miután franciáknak hónapokra terjedő munkával néhány nappal ezelőtt sikerült használatosá tenni.

Keleti hadszíntér:

Nincs jelentős esemény.

Délkeleti hadszíntér:

Przemysl körüli harcokban német csapatok tegnap közelebb jutottak északi és északkeleti arcvonalhoz. Legjobb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Sikerrel harcolnak a törökök a partaszállt ellenséggel.

Konstantinápoly, május 31. A főhadiszámítás jelenté: A Daranella-arcvonalon Arburunna az ellenség kiába igyekezett megakadályozni bennünket, hogy az ellenséges centrum állásából elfoglalt sáncokat megerősítsük. Sedil-Bahraál ellenség ugyilatszük azzal van elfoglaltva, hogy a maius huszonharmadikán szervezett hezagokat kipótoja. A szorosan levő anatóliai űtőgünk hatásosan lövésezték Sedil-Bahraál álló ellenséges csapatokat. A többi harcvonalról nincs semmi jelentős hír. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Itália idegenei.

Arad, május 31.

A világhatalom hóbertjába széddülve, elfelejtette Itália, hogy a borralalókból élt. Legdusabb jövedelmi forrása az idegenforgalom, az idegeneknek könnyű pénze volt. Abból is az oroszlánrészt a németek, meg mi adtuk. A német, a mely hűséggel követte a maga Baedekerjének csillagjait, komolyan véve azt a figyelmeztetést, hogy a csillaggal megjelölt láttnivalókat és nevezetességeket megtekinteni okvetlenül az európai műveltséghez tartozik. A mit a régi Róma és a régi Olaszország teremtett és a miben a mai, lusta és ónikus Itáliának semmi része nem volt és a mivel a természet ruházta fel az olasz föld néhány részét, abból bőséggel hullott az idegen arany az olasz tenyerekre. Nálunk pedig inkább valami léha divat, az előkelőket utánzás hozta magával, hogy minden középosztálybeli legalább is a Lidón akartatölteni a nyarat, az egy fokkal előkelőbbek Riminiben, majd Sorrento, Palermo, Taorimino — és így tovább. Boldogan hagytuk magunkat zsaroltatni és lelkesedve fogadtuk, ha a belőlünk élő talliánok legalább németül hajlandók voltak szóba állani velünk.

A világvendégfogadója, — így nevezték valaha Olaszországot — most becsukhatja a boltot. Velencében megálltak a gondolák és a vaporettók; kihalt a lagunák városa, amely önmagába az idegenek nélkül lakosai egy tizedét se tudja eltartani. Rómának ezer templomát nem házadják a múkinosekre szomjas idegen vándorok. És végig az egész földesizmán, mindenütt kiesett a kenyér azok szájából, akik a világjárókból éltek. És nemcsak a háboru idejére esett ki, hanem hosszú, hosszú időkre, mindaddig, amíg

a multért és a szép természetért való rajongást elnyomja az Olaszország jelené és sötétlelkű emberei felett való undor.

Amilyen fölháborító volt, oly erős szatirát jelentett, hogy Milanóban és Olaszország egyéb helyein romboló tüntetést rendeztek az idegenek, a németek és osztrakok ellen. Azok bántalmazták az idegeneket, akik leg többet préselték ki az idegenekből. Nemcsak azokból, akik százezerszám, milliószámra vándoroltak közéjük; évről-évre rengeteg olasz keresett és kapott kenyeret és vagyont, részint mint az év egy részére idevándorolt munkás, részint mint a reklám szárnyaira vett, ép az olasz voltával imponáló énekes vagy más színjászó. Azok az öblös tenorok és baritonok, amelyek minden rezgését követő pénzzel fizették meg, fognak most a leg hangzatosabban üvöltöni ellenünk, a „barbár” nemzet ellen, amely elég műveletlen és naiv volt, hogy Olaszországban a maga űtkös ellenségét hazalaja nagyra.

Azok, a kik közelebb vannak hozzájuk, a kik jobban ismerik őket, sietnek színt vallani, hogy mily érsek élnek bennük Olaszország irányában. Azokon a területeken, a melyekre szeméi vetettek, hogy az ott élő „testvéreket” magukhoz öleljenek, mindjobban kitejézésre jut a tiltakozás az olaszok jogtalan aspirációi ellen. Erőteljesen megnyilatkozott ez meg Triesztben, a melynek lakossága tudja, hogy mihelyt Olaszországhoz csatolnák, megszűnnék ez a fejlődése és ez a jelentősége, a melyet a monarchiának köszönhetett. Spalatoban és környékén pedig a dalmátok sietnek minden behívó nélkül, önként fegyverbe állani, hogy a régtől fogva

és méltán gyűlölt hitvány szomszéd ellen lelkük egész haragjával harcolhassanak.

Senkinek se lehet oka rajongani a háborúért; de ha van ország, a melynek legfőbb érdeke, hogy a háborút kerülje, akkor ez Itália. Milanóban az első száz sebesült láttára kitört a fájdalom dühe. Várjanak még. Majd ha tizezzével lesznek a sebesültek; a vonatokon, a melyek kövér orszényü idegeneket hoztak, a vérző, halódó katonák tömege fog jönni, a muzeumokból járványkórházakat kell csinálni és a kurlisták helyett vesztéglajstromok lesznek itt-ott kifüggesztve. Majd akkor megtudják, kit gyűlöljenek: az idegeneket, vagy a maguk lélekkufárjait, a kik őket a háboruba taszították?...

Az olasz hitszegés és a hadikölcsön jegyzés.

(Ujabb jegyzések Aradon. — Szaporodnak a százezrek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 31.

Mindenünnen hírt kapjuk annak, hogy az olasz támadásra adott válaszképpen az eddig tett jegyzéseket hazafias lelkeséssel jelentékenyen felemelik. Jó példával előljárnak e tekintetben az egyházak és a papság, jelölve annak, hogy a súlyosan megsérült erkölcs egyházi körökben keltette a legnagyobb felháborodást. A felemelt jegyzések közül megemlítjük: Bada István dr. pápai prokátus az előző 100000 koronán felül 40000, Reiner Gyula apátkanonok az előző 40000 koronán felül 15000, Ádám Iván apátkanonok az előző 10000 koronán felül 10300, az angol kisasszonyok veszprémi zárda az előző 12000 koronán felül 14000 koronát jegyeztek a Magyar Lezáratoló és Pénzváltó Banknál. A veszprémi káptalan az eddig jegyzett 100000 koronán felül az olasz háborúra való tekintettel további 500000 koronát jegyzett. Bethlány Vilmos nyitrai püspök a székesépalattal együtt az eddig jegyzett 600000 koronán felül pótként 150000 koronát jegyzett. A Rimamóniai-Salgótarjáni Vasúti Rézvénytársaság tekintettel az olasz háborúra, hadikölcsön jegyzését egy millió koronásból 200000 koronára csökkentette.

Feilner Henrik a Leipziger Vilmos óg tulajdonosa, a már korábban a második hadikölcsönre jegyzett 500000 koronán felül további 200000 koronát jegyzett. Az O. M. K. E. -ben az ország nevezetesebb gabonakereskedelmi géopontjainak a vidéki fiókoknak képviselői népes értekezletén Szászor Pál elnök megnyitó beszédében megemlékezett az olasz hitszagók által előállított helyzetről, s főhírt a kereskedőket, hogy az egész országban tegyenek meg mindent a hadikölcsön jegyzése érdekében.

Az eredetileg megállapított jegyzési idő utolsó két napjának fényes jegyzési eredménye után a meghosszabbított jegyzési időtartam első napjaiban legalább átmenetileg a jegyzések erős megerősödése volt várható. Az újabb jegyzésekről eddig beérkezett jelentések azonban örvendetesen tanúsítják, hogy a jegyzések nem csökkenő lelkesedéssel és országsszerű lankadatlan készséggel folytak, ami a jegyzések végső eredményét illetőleg a legszebb reményekre jogosít.

A Magyar Általános Hitelbank egyik mervarszági ügyfelétől a következő szövegű sürgönyt kapta: „Az olasz hadüzenet alkalmából kérem, jegyezzenek részemre további 50000 korona 5 és fél százalékos magyar hadikölcsönt. Sziveskedjenek ezen 50000 koronából 5000 koronát azonnal a honvédelmi miniszteriumnak átadni, hogy az a Przemyslbe most legelőször bevonuló honvédséget parancsnokságának rendelkezésére bocsáttassék, 2500 koronát pedig mint első hozzájárulását egy oly alap javára fordítani, mely a hősiességük dacára önhibájukon kívül hadifogságba jutott hős honvédeink és családjaik érdekeit szolgálják. Az összeget e megjelöléssel kérem továbbítani: „Egy a hős magyar honvédek iránt esodálattal eított osztrák állampolgár alapítványa hálájának szerény jeléül.”

Aradon is lelkesedéssel jelentkeznek újabb jegyzések az olasz hadüzenet halása alatt.

A mai jegyzések a következők:

Az Aradi Első Takarékpénztárnál: Szeles Antal 1000 korona, Takács Ferencné 1000 korona, Grósz József 50000 korona, Kell Lipót dr. 20000 korona, Jagodics Elek 10000 korona, Spitz Testvérek 5000 korona, Tornyai egyház 3250 korona, Kirilovits György 1050 korona, Meister János 13000 korona, Bégaszenthály község 4000 korona, Kraiesovits Ferenc 1050 korona, Samek Adolf 2000 korona, Samek Gáspár 1000 korona, Balázs Lajos 1000 korona, Kele József 10000 korona, Goldberger Mór 5000 korona, Maktay Béla 1000 korona, Novotny József 1000 korona, Naschitz Arpad 5000 korona, Polgári Takarékpénztár rtg. Temesvár 50000 korona, Steiner Ferenc, Széphely 4000 korona, Steiner Emil 1000 korona, Berger Miksa 8000 korona, kisebb-tételekben 7300 korona, összesen 205,650 korona.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál ma is nagyobb jegyzések történtek a második hadikölcsönre. Időnk, jobbra kisebb tételekben 20.000 koronát megvalósuló jegyzés történt. Ösv. Dávid Ignácné Darándhásai, aradmegyei lakos ötezer koronát jegyzett az Aradmegyei Takarékpénztárnál.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál 2000 korona jegyzés történt.

Az Ipar és Népbanknál: Spielmann Márton, Vésztő 10.000 korona, Zavorán György, Békéscsaba 3000 korona, Amosin Ernő 4000 korona, Bovászai Máténé 2500 korona, Bovászai Máté 2000 korona, Medovárszék Mátyásné 1500 korona, Novák, András, Békéscsaba 2000 korona, Batuskay Zsófia 2000 korona, S. Varga János 5000 korona, Kiss Miklós 2000 korona, Kiseb. tételekben 6200 korona, összesen 40200 korona.

A Viktória Takarékpénztárnál kisebb tételekben 6200 koronát jegyeztek.

Az Aradi Kereskedelmi Banknál az eddigi 203.300 kor. hadikölcsön-jegyzésen felül ehó 29.340 újabb 30.800 koronát jegyeztek. Legnagyobb jegyzések a következők: Aradszentmártoni Takarékpénztár 5000 korona, Aradszentmárton község 10000 korona, Kaszner Mátyás Aradszentmárton 2000 korona, Riegler József Aradszentmárton újabb 1000 korona, (ezzel együtt jegyzett 6000 korona), Berta Károlyné, Arad 2000 korona, Id. Kele Lajos, aki a második hadikölcsönre 1100 koronát jegyzett az Aradmegyei Takarékpénztárnál, újabb ismét jegyzett 400 koronát az Aradi Általános Takarékpénztárnál.

Ahol a tizenkettes huszárok harcoltak.

(Menyasszonya levelével a sirba. — Bánffy Jenő báró halála.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 31.

A kárpáti harcokról írja Pihisi Lajos: Erre fel nagyon is jártak. Az apró lélekzetű, nagyszőjű falvak teli vannak bugyborékoló emlékekkel. Telistele, mint a sirbakészülő lélek a halálos ostyával. Cirokaófalú, Nagy-Polány, Zemplén-Oroszi, Szina, Méhesfalva és Telepőcz fölött gránátcsillagok sziporkázták ki a sanyargatások dátumait. Az ég elrugdalta boltozatáról ezeket a tolvaj lényességeket, de a sziv sose tudja kihányani őket. Időnkön-Időnkön benne parázslék a tűzük. És most, hogy a háboru tergetege messze elviharzott a dermedt viskók fölül, a füstöt párázó szabad kémények füstjével a felszabadult szivekből is kiszítál a mult. Talpra tántorog az élet és dadogni kezd az emlékezés. Ébrednek a viskók. Rátalálnak a kezükre, a szemükre, a szájukra és mint a téli páncél alól kimérgesedett palak, úgy öntik a megtarajosodott keserűséget. S gyatra, reszkető fejek visszaemlékeznek a napokra, amiket egyszer örökre feledtek és a nevekre, amiket sose hallottak ezelőtt. Időkre, emberekre, szavaik és emberek és újra emberek, akárcsak azelett.

Legbeszédesebb vidék a Koziolata öle és a Gazduranya alja. Ezek látták a legszebbet és a legrettenesebbeket.

Krautwald generális elvonulása után szász szemmel nésték a történéseket és sok dalánkról tudják, hogyan, mikor, miképpen esett el. Látták.

Nyimec György rács fia, a falu jegyzőjével együtt a padlásablakon keresztül nézte a napokig tartó tűzérési harcot és mindketten látták, amikor Bánffy Jenő báró tizenkettes huszártiszt elesett a Gazduranya taraján. Cirokaófalú fölött van a Gazduranya hegység, amit végső lehelletükig tartottak a tizenkettes huszárok és itt, ezek között szolgált Bánffy Jenő báró.

Az oroszok először gépteggyverrel lötték a hagyat, majd ágyukat hoztak a huszárok ellen, mert a gépteggyverrel való hatástalannak bizonyult és nem tudta meggyöngyíteni a huszárok ellentállását. A jegyzői ház padlásáról úsztán lehetett látni, amikor a tűzszünet között Bánffy Jenő báró mirtelen felegyezésedett a hegyen és botjával mulogatott az orosz tűzérési állások felé. Az orosz ágyuk akkor még a mi markirozott állásainkat lötték. Az első tűz, ami telibe találta a tetőt, Bánffy báró t is lecsöpörte a lábáról. Amint összerokadt, rögtön előnyűzögték a huszárok és talpra állították. Akkor lötték rá először ágyuval tulnan. Az első lövések nem találtak. Bánffy báró újra aláereszkedett és lassan négykézláb kezdett csuszni lefelé a lejtőn. Körülötte ugyanugy a huszárok. És ettől a perctől egy óra hosszat szakadatlan ezt az egy embert lötték és kergették az orosz ágyuk...

Bánffy báró Jenő holttestét Rampel kapitány találta meg és ő intézkedett abban is, hogy hová temessék. Temetés előtt átnézték a halott zsebeit, de minden érték tárgya hiányzott. Az orokok teljesen kifosztották. De a legdrágábbat, a legszebbet mégis meghagyták nála: menyasszonyának levele ott maradt, ahová ő tette — a szive fölött. Vele temették el.

Az ellenzék vezérei a királynál.

(Andrássy, Apponyi, Zichy grófok audenciája. — Belépnek a kabinetbe a pártvezérek?)

Távirati tudósítás.

Budapest, május 31.

Illetékes helyről értesülünk, hogy Ő felsége az ellenzéki vezérférfiaknak a miniszterelnök által tolmácsolat ilyen irányú kérése folytán **Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, és Zichy Aladár grófot magánkihallgatáson fogadja.**

A képviselőház legutóbbi ülésein, ahol szebben és egységesebben nyilatkozott meg a pártkülönbségek és pártkeretek leomlása a nagy háboru nehéz óráiban, mint azelőtt valaha, az ellenzék komolyan és férfiasan viselkedett. A felszólalásokban megtartották az ellenzéki kritika határait, kifejezésre juttatták véleményüket, aggodalmukat, amelyek nem egyszer méltánylása is találtak a kormánynál és a többségénél. Az ellenzéki felszólalások során felmerült az a panasz is, hogy a háboru folyamán a magyar parlament ellenzék pártjai, vagy legalább azok vezérei nem nyertek, nem is nyerhettek kellő tájékozódást olyan eseményekről, tanácskozásokról, tudnivalókról, amelyek ugyan nyilvánosságba nem hozhatók, de amiket mégis tudni kell azoknak, akik alapos mérlegelés után dönteni hivatottak az ország, a nemzet, a hazza létérdekeiről. A parlament együttiléte, tanácskozásai alatt **Tisza István gróf loyálisan kielégítette az ellenzéki vezérek ilyen irányú és kétségtelenül jogos óhajait: minden fontosabb kérdés előtt megbeszéléseket folytatott a vezérekkel, nevezetesen Andrássyval, Apponyival és Zichy Aladár gróffal.** Most, amikor a Ház ülészaka beérült, nincs mag többé a lehetősége ennek az állandó kontaktusnak a kormány és az ellenzéki vezérek között és az a hír, amely a három neves ellenzéki pártvezér audenciájáról szól, valószínűleg bejelenti a pártok együttműködésének, az ellenzéki vezéreknek a háboru kormányzásba bevonásának.

A parlament felszólalásokban világos célzás történt arra, hogy a háboruszkodó államok legtöbbjében a hadizenet után kiegészítették a kabinetet az ellenzéki pártok képviselőinek bevonásával. Belgiumban a szociálista vezér Vanderveide nyert meghívást a kabinetbe, Franciaországban különböző pártok kiváló férfiak kapcsolódtak hozzá a kormányhoz, Angliában nemrég történt meg (kétségtelenül egyéb okokból is) az Asquith-kormány rekonstrukciója konzervatív elemek bevonásával és az olasz kormány is azon van, hogy hitvány árulásának felelősségét a terca nélküli miniszterekké hívott szociálista vezetőkkel megossza. A pártközi kormány alakítása rendszerint megtörténik minden hadviselő államnál.

Nálunk — mint ismeretes — a háboru kitörésénél renkiivül volt a helyzet: kiélestedt elientétek álltak fenn a kormány és ellenzék között. Akkor nem lehetett kísérletet tenni az ellenzék vezéreinek a kormányügyek bevonására. Azóta a háboru tíz hónapjának eseményei letompították a múltak szenvedelmait és a képviselőház utolsó háboru ülészaka bizonyosságot szolgáltatott arról, hogy az ellenzék tud is, akar is együttműködni a kormánnyal. A három pártvezér mostani audenciájának könnyen az lehet a következménye, hogy az alkotmánypárt és a néppárt vezére és a füg-

getlenségi párt kiváló politikusa valamelyes vonatkozásban belevonatnak az ország ügyeinek állandó intézésébe.

A munkapártban ma este igen sokat és élénken beszéltek az ellenzéki pártvezérek kihallgatásáról. Tisza István gróf miniszterelnök, akit megkérdezték, így nyilatkozott:

— A képviselőház legutóbbi ülései alatt több ízben beszéltem az ellenzéki vezérférfiakkal. Egy ízben annak az óhajuknak adtak kifejezést, hogy szeretnének megjelenni audencián a királynál. Örömmel közvetítettem illetékes helyen ezt a kívánságot és eredménye az, hogy az ellenzéki vezérek e héten audenciára meennek.

— Mi célja van az audenciának kegyelmes uram? — kérdezték a képviselők a miniszterelnököt.

— Nem tudom — felelte Tisza — nem kérdeztam és nem is közölték nekem.

— Lehetséges-e, hogy koncentrációs kabinetről legyen szó? — kérdezte egy újságíró.

— Ez az eszme olyan — válaszolt a miniszterelnök, amelyről akademiice sokat lehet tárgyalni.

Apponyi Albert gróf, akit a hármass audencia célja felől megkérdezték, így nyilatkozott:

— Az ellenzéknek a parlament ülésén nem volt alkalma arra, hogy mindent elmondjon, ezért az alkotmányosság másik tényezője: őfelsége előtt mondják el azt, amit szükségesnek tartanak.

A három ellenzéki politikus közül elsőnek Andrássy fogadja a király. Az alkotmánypárt vezére kedden délelőtt megy audenciára. Apponyi Albertet pénteken, Zichy Aladár grófot szombaton fogadja az uralkodó Schönbrunnban. Nem minden érdekesség nélkül való, hogy míg az alkotmánypárt és néppárt részéről a párt kimondott vezérei: Andrássy és Zichy grófok nyertek meghívást legfelsőbb audenciára, addig a függetlenségi pártot nem a Kossuth Ferenc halálával pártvezérré lett Károlyi Mihály gróf képviseli az uralkodó előtt, hanem az a politikus, aki a függetlenségi pártban csakugyan a legkiválóbb egyéniség és akit Kossuth halála előtt egyenesen utódjául kívánt a pártvezéri székben: **Apponyi Albert gróf.** Mindenesetre különös is lenne, ha a függetlenségi párt részéről valami pártközi akcióban Károlyi Mihály gróf kapna szerepet, az a rövidlátó és más országban örökre lehetetlenné vált politikus, aki alig néhány héttel a világháboru kitörése előtt Oroszországgal barátkozásról, pártvári tuncató utról szőtt álmodokat!

Andrássy, Apponyi, Zichy a király előtt! Milyen régen is történt meg ez utóljára... Talán szebb és jobb idöket, a komoly napokban komolyabbá edzett gondolkosás érvényre jutását jelenti ez a három audencia, amely még az örökösön újabb érdekességeket és izgalmaikat adó háboru hírei mellett is kiemelkedően érdekes.

— **Catazau Bukarestben.** Bukarestből jelentik: Catazau, a depressem pokolgép merénylöt tettesét Bukarestben egy előző vendéglőben látták ékezni és a forgalmas utcákon sétálni. A Seara erőlyesen kikelt a bukaresti rendörség ellen, amely eltári, hogy a közönséges merénylöt nyíltan mutatkozson.

Románok a galíciai harcokról.

(Bukaresti újságíró a főhadiszálláson. — Megtizedelt orosz seregek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bukarest, május 31.

Az osztrák-magyar-német táborba kiküldött román újságíró, **Negruzzi** következőket írja be-nyomásairól a „Moldova“-nak:

— Minél tovább időztem Berlinben, annál nagyobb megöröztetésembe került elképzelni azt, hogy egy olyan fővárosban vagyok, amely számtalan és kiengesztelhetetlen ellenséggel van körülvéve.

Berlinből Krakóig.

A férfias nyugalomnak és erőnek olyan jelenségeit láttam, hogy minden kételyem eltűnt a háboru kimenetelét illetőleg. Akármekkora legyen az áldozat, akár mekkorára nőjön az ellenségek száma, bármennyit is szenvedjen az ipar és kereskedelem, mindez nem számít. Az önfeláldozás nem egyszerű szó többé. Itt a klasszikus idök könnyűségével élnek és halnak az emberek. Mialatt egymásután mennek a frontra a maguk rendje szerint, hogy kötelességüket teljesítsék, Berlin, mint kivüte a világnak egyetlen városa sem, külső megnyilatkozásában teljességgel változatlan életet él. Az éttermek tele. A nyilvános előadások a rendezések és mindenki kedve szerint hallgatja Wagner operáit, az olasz mesterek műveit, vagy végignézheti Shakespeare drámáit. Sehogysem tudtam elképzelni, hogy egy barbár nép körében vagyok és csodálkozással állapítottam meg, hogy a nyersérről itt magam körül az ifjuság ereje, amelyben csodálatos lelki lendület és sok poézia lakozik.

A román újságíró aztán a frontra való utazásáról ír.

Mindjárt az osztrák határon — írja — egy hosszú vonatot láttam, amely orosz foglyokkal volt tele és indulásra készen állott. A másik sínparon a vörös keresztos vonat várakozott. Az orosz foglyok az ablakokban álltak. A bennüket kísérő kapitány szerint az oroszok korántsem antipátikusok és bátor harcosok, így példánaként Augusztovonál a sibériai csapatok ekkoradett támadásukkal és elmentésükkel sok dolgot adtak a némeieknek.

A gorlicei csata néhány nappal ezelőtt folyt le, hatajáról azonban még nem írhatok.

Az egyik vonat ablakain senki sem áll. A vonat lombokkal és virágokkal van díszítve. Gondos és gyenge kezek munkája, valószínűleg a kegyesessérvű nővéreké, akik a barbár német hadsereget követik. Távolsabb egy vonat robog ágyukkal és municióval tele.

Délután Krakóba érkeztem, ahol a vasuti közlekedés megakadt.

Dimitriev és Brusilov seregeit megtizedelték a harcokban.

A román kormány hivatalos organuma, az „Independance Roumaine“ a harctéri helyzetről a következőket írja:

— A cár hadainak helyzete Galiciában kétségtelenül rossz. Namosak azért rossz, mert **Dimitriev és Brusilov** seregeit megvannak tizedelve, és mert effektív erejük nagyobb részét elveszítették, valamint ágyuk és municiójuk sincsen, hanem főként azért, mert elveszítették az akaratot a győzelemre, mert megtört a morális erejük.

Ha ez nem így volna, nem tudnák magyarázni maguknak a valószínűtlenül hangzó nagy számát a foglyoknak, akik megadják

magukat és valószínűleg boldogok, hogy es sikerült nekik.

A Przemyslől északra letöltött legutóbbi esete, amelyről Mackensen seregének első rohana huszszor orosz foglyot eredményezett, bizonyítja, hogy az oroszok annyira meg vannak gyengülve, miszerint kilitásai a minimumra csökkentek, hogy Galiciában tarthassák magukat.

Przemysl többé nem fontos az osztrák-magyaroknak. Hisz a vár aronban valószínűleg a nagy mozsárgyuk első lövései alatt el fog

esni. Az oroszok nem urai többé a Przemysl-bergi vasútvonalak sem. Ha valami meglepő, valószínűtlen változás nem történik, az oroszok kénytelenek lesznek rövidesen Lembergét is kiűriteni. Ez pedig befolyással lenne a helyzetre az egész fronton, Varsótól Czernovicig. Ezen a hosszú vonalon az előbbi időben láthatólag meggyöngyült az oroszok ellátása, amit a Kielcénél ejtett 6000 fogoly és az orosz hadseregek kelet felé való visszahúzóritása bizonyít.

Eleven embert temetnek a kozákok.

(A háború zsidóüldözései. — Nincs vége a pogromoknak.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 31.

A. Lévy dr. német tábori rabbi a „The American Hebrew” című folyóiratban nyílt levelet tesz közzé, amely élénk világot vet az oroszok kegyetlenkedéseire.

— Kierniccia-ban — írja a levélben — elváltak egy kertbe, a helyi rabbi kertjébe. Tizenhárom friss sár domborodott ott, tizenhárom oroszok által lekaszabolt zsidó sírja.

Leoczykán keresztül novemberben rabolva és nyújtogatva vonult egy kozákosapat. Amikor egy Blum nevű család háza elé értek, a család tizennyolc éves leánya elzárta az ajtót. Egy kozák rájött és ezétroncsolta a karját. Valaki a házbeliek közül orvosért sietett, de az orvost, dacára, hogy az orosz vöröskereszt jelvényét viselte, a kozákok kénkedés gyanúja miatt lefogták. Elzáratt az orvos lakását teljesen kirabolták, feleségét, gyermekeit, öccsét bántalmazták. A parancsnokságnál jorra skarták kényszeríteni, hogy egy írat aláírásával ismerje el bűnösségét, s amikor ezt megtagadta, ütlegelni kezdték. A harmadik nap kezét lábát megkötözték s Lodzba hurcolták, ahol a kutnoi hadtáparancsnok hatálra ítélte. Kétségbeesett felesége értesült arról, hogy Lodzban van egy francia hölgy, aki nagy befolyást gyakorol a tisztokra. A hölgy szívért ezer rubellel sikerült is megnyerni a férje csak ily módon kerülhette el a halálbüntetést.

Kutnóban három zsidót elfogtak azért, mert a németeket megvendégölték. Kutnoba hurcolták őket, ahol ötven korbácsütésre ítélték. Egyik közülük másnap a szenvedések következtében meghalt. Október 11 és 12-én a kozákok behatoltak a kutnoi imaházba s ott kardlapozták az összegyűlt zsidókat.

Glownóban az összes zsidó boltokat kirabolták s bántalmazták őket. A rabbi a lengyel pappal a parancsnokságra ment, hogy oltalmat kérjenek, de ott elutasították őket. „Tudjuk mi jól — mondták neki — hogy ti zsidók mennyire örültök a nemeteknek”. Néhány napra egy cserkesz csapat érkezett városába, ezek előhurcolták a zsidókat, sorba állították őket mind asszonyokkal s gyermekekkel együtt, hogy agyonlőjék őket s csak nagy nehezen, sok pénz árán tudtak megszabadulni.

Gombinban a katonai parancsnok ezekkel a szavakkal dicsekedett:

— Az én ítelem ha nem is igazságos, de gyors!

Számtalan embert lövett agyon, anélkül, hogy azok okot szolgáltattak volna erre.

Lodzban egy zsidó kereskedő családjá köréből hurcoltak el s azonnal agyonlőttek, egy másikat kivégeztek azért, mert állítólag a telefont megrongálta. Igen sok zsidót elfogtak, a visszavonuláskor magukkal hurcoltak s utközben megölték. Egy szarancsellen, visszavonuláson élő szobatudost kénkedés gyanúja miatt fogtak el azért, mert — német szivárokat találtak nála. Levétköztették s egy rához kötötték a legnagobb decemberi napokban ott hagyták tizenny négy órány keresetűl.

Kielcében a katonai parancsnok százezer rubel sarcot vetett ki a zsidókra s amidőn a kitűzött órány nem volt együtt, kijelentette, hogy minden további napér, ötezer rubel büntetést kell fizetniök. Ugyanez a parancsnok beszédezet intézett a tömeghez, amelyekben a zsidók ellen tüzete őket. A templomban beszédezet intézett a néphez s felszólította őket, hogy kegyetlenkedjenek a zsidókra, a kormány, majd megjutalmazza őket ezért a háború után.

Piotrkow mellett egy Radziejewski nevű zsidót hat gyermekekkel együtt elevenen eltemettek. Domjében eltűnt egy Altsenul nevű zsidó. A németek bevonulása után egy kereszteny asszony jelentette, hogy a kozákok egy zsidót elevenen eltemettek. Tényleg a megjelölt helyen megtalálták Altsenul hulláját. Szemei ki voltak szurva, orriki betömve,

Milyenek az olasz „diadalok?”

(Két tiszti sapka, mint győzelmi jelvény. — Megfutamított alpesi olasz ezred. — Az olaszok tengeri vesztesége.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Bécs—Berlin, május 31.

A sajtóhadiszállásról jelentik: A délnyugati hadszíntéren egy alpini ezred tamadást intézett a lavaronei fensik ellen, de az ezredet az olaszoknak súlyos veszteségeket okozva, tutasra kényszerítették. Egyébként ezen a hadszíntéren jelentős események nem fordultak elő. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Olasz vezérkari jelentés a harcokról.

Róma. A május 28-i olasz hivatalos jelentés a következő:

Trentinóban Montebaldo mellett megszállottuk Montealtissimot is. A tenezsai fensiken tüzéségünk bombázta az ellenséges védőműveket. A karinthiai határon sikert arattunk a Rokolana völgy bejáratánál és a Dogna völgye felé vezető úton. Veszteségünk négy halott, néhány sebesült, köztük egy tiszt. Cadonza, vezérkari főnök.

Az első olasz „hadiszákmány.”

Lugano. Bresciában óriási örömrivalgással fogadtak egy katonai automobil, amely lassu menetben haladt végig a Corso Zanardellón. Az autó az első olasz „hadiszákmányt” hozta: Condino Ledrone határhelységben a vámhivatal és határrendőrség épületéről leszedett kétféjű sasos cimereket és két tiszti sapkát.

Velencéből menekül a lakosság.

Genf. A velencei légi rendőrség tehetetlen repülőinkkel szemben, sem tud repülőgépeinkben kárt tenni, sem pedig jelezni légi járműveink érkezését. A lakosság tömegesen menekül, a vasutnál kínos jelenetek játszódnak le. Huszonketedikén megszűnt a vaporetto és villamos forgalom.

A Turbine elsüllyesztése.

Bécs, május 31. Az olasz határról jelentik a „Reichspost”-nek: Az olasz tengerészeti vezérkar hivatalos jelentése szerint egy olasz torpedónaszád és hét osztrák és magyar tengerelattjáró között tengeri ütközet volt és az egyik tengerelattjáró elsüllyedt. A jelentés első ízben említi a Turbine nevű olasz torpedónaszád elsüllyedését és hangsúlyozza, hogy a hajó tularónék esett áldozatul. E jelentés szerint a Turbine parancsnoka, amikor a hajó már közel volt az elsüllyedéshez, megparancsolta a legénységnek, hogy ugorjon a tengerbe. Az ellenséges hajók mentőcsónakokat bocsátottak le.

Ebben a pillanatban olasz hajók jelentek meg a láthatáron, mire az ellenség visszavonult. Az olasz hajók is mentőcsónakokat bocsátottak le, szután tüzelést indítottak az ellenséges hajók ellen. A Csepel nevű osztrák-magyar torpedónaszád megsérült. A Turbine legénységéből kilenc ember megmenekült, harmincötöt valószínűleg az osztrák és magyar tengerészek mentették meg. A Turbine elsüllyesztésével szemben az ellenség ugyanazon a napon is veszteségeket szenvedett a Porto Corsini előtti ütközetben, ahol az S 80 torpedónaszád és a Scharfschütze torpedóuzó megrongálódott. Az Avisót és a Novarát többször eltaláltuk.

A „Reichspost” az olasz tengerészeti vezérkar jelentéséhez azt írja, hogy a jelentés alhangolja azt a tényt, hogy a Turbine, mielőtt elsüllyedt volna, a megadás jeléül bevonta zászlaját, ami a világháború eddigi tengeri ütközeteiben még nem fordult elő. A Turbine elsüllyedésének beismerése valószínűleg csak arra való, hogy nagyobb hitelt kölcsönözzenek a jelentés ama részének, amely egy osztrák-magyar tengerelattjáró elsüllyesztéséről szól, mert a valóság az, hogy az osztrák-magyar tengerészet összes hajói sértetlenül tértek vissza kikötőikbe és egyetlen tengerelattjáró sem süllyedt el.

Hazaengedik Németországból az orosz tartalékosokat.

Frankfurt. A hadügyminiszter rendelkezése még a fegyverkező olaszoknak is megengedték, hogy Lindaun át elutazhassanak. Csúpan a tisztakat és katonai hivatalnokokat tartóztatják vissza.

Buenos-Ayres. Itt negyvenezer olasz tartalékos vár a behajózásra.

Tüntetnek az olaszok a háború ellen.

Genf. Genuában hevesen tüntettek a háború ellen, a „karbonárik” a nép közé lőttek.

Szerbia adriai érdekeit félti Olaszországtól.

Stockholm. Szerbiában nagy nyugtalanság uralkodik Olaszország Adriai tervéi folytán. A kormányválság küszöbön áll.

Inzultálták a konstantinápolyi olasz nagykövetet.

Lugano. Rómában nagy feltűnést keltett annak a híre, hogy Garzon márkát a konstantinápolyi olasz nagykövetet a lakosság bántalmazta. A nagykövet az utca tulsó oldalára ment, mikor két csapat vonult végig egymással szemben s a két szakasz között áthaladva egy török tiszti kardlappal végig vágott a hátán. A nagyvezér azonnal becsánatot kért az inzultusért.

Balkán-blok — Olaszország ellen.

(Görög-szerb-bolgár megegyezés. — Románia és az olasz háború. — A román konzervatívok akciója.)

— Hírvetett tudósítás. —

Bukarest, május 31.

Hírvetéseimnek sokra a kísérletekre, hogy a régi balkán-szövetség ismét megalkadjon, a rendszeren jól informált és érdekes közléseket tesz, amelyekhez az információit állítólag egy a román kormányhoz közel álló személyiségtől kapta.

— Miután — a — a hármassz entente arra a meggyőződésre jutott, hogy a Dardanellák meghódításához egy „negyedik” segítségére szüksége is van, olyan kecsesítő ajánlatokat tett Olaszországnak, hogy ez beleegyezett a háborúba.

Erre való tekintettel Görögország vezető körei jónak látták Szófiához és Bolgrádhöz kérdést intézni, milyen feltételek mellett volna lehetséges új életre ébresztetni a régi Balkán-blokt, amelynek az volna a feladata, hogy a balkáni államokat egyes nagyhatalmak tulkapásaival szemben megőrizze.

Új Balkán-szövetség Albánia elfoglalására.

A görögök azt az ajánlatot tették a szerbeknek, hogy mondjanak le a bolgárok javára Macedónia azon részeiről, amelyek az eredeti szerződés szerint ugyis Bulgáriát illették volna meg. Görögország maga lemondana a bolgárok javára Kavalaról, Drinárról és Sarresről. Szalonikit pedig szabad kikötővé nyilvánítanák.

Ezeket kívül belegegyeznének abba, hogy Bulgária az enos-midiai vonal birtokába jusson. Bulgária a fentiek alapján segítségére volna Görögországnak és Szerbiának abban, hogy egész Albániát elfoglalják és az olaszokat Albániából elűzzék.

Mindesideig a fentiekre vonatkozólag határozott tárgyalások nem voltak. Csak a hangulatot szondirozták, annak a megállapítása céljából, vajon lehetséges-e a kívánatos megegyezés létrehozása.

Kitűnés van arra is, hogy Romániát felszólítsák a Balkán-blokba való belépés céljából.

Románianak segíteni kell az oroszok legyőzésében.

A „Moldova” mai számában olvassuk ezeket a nagyérdékű sorokat:

Az utolsó hetekben kritikussá vált az entente helyzete. Az oroszok, akik Lengyelország és Litva nagyrészt elvesztették, hirtelen mellbe látták magukat támadva és ellenségeiknek eddigi zsákmányuk felét és 200000 foglyot kellett elengedniük. Ily körülmények között a semleges államok az adott viszonyokhoz alkalmazták magatartásukat.

Egyedül Olaszország vélte magát szövetségesei által megrövidítve, mivel azok területét nem akarják kielégíteni és kinyújtotta puha kezét, hogy az entente lángokban álló konyháját megvédje. Ezzel kockára tette legjobb javait, becsületét, hadseregét és pénzügyeit.

A mi beavatkozásunk létünket tenné kockára, anélkül, hogy azokat megtudnók menteni, akik ezen kalandba belesohantak. Annál tisztábban látjuk, hogy mit parancsolnak ránk érdekeink, mert Németország az egyedüli ország, mely minket megtudna védelmezni újabb ellenség támadásától.

De kövessük a tények rendjét. A monarchiára nézve ép oly kis ellenség Olaszország, mint Szerbia, de talán még kisebb. Azért amíg Szerbiának 159 km. hosszú határa van, amely a monarchiától a Drinával választja el, amelyen

átkelve esetleg Horvátországba nyomulhatna be, addig Olaszországnak 200 km. hosszú hegyláncokon kellene átküzdenie magát, ahol könnyen járhatsz úgy, mint az oroszok a Kárpátokban. Ezen az oldalon Olaszország óvakodni fog nagyobb akciót kezdeni. Dalmácia partja felől is megtámadhatná a monarchiát, de egyrészt a magaslatok, másrészt a szigeteken dus part, melyen elsőrendű erődítmények állnak, nem sokára véget vetne az olaszok támadó kedvének.

Egy út áll tehát szabadon Olaszország előtt: határait megvédelmezni és a franciák és angolok deffenzíváját támogatni. Másrészt kötelessége az olaszoknak Törökország nagy kiterjedésű partját megtámadni, ami azonban legalább hat hónapot venne igénybe. Nehezen tételezhető fel, hogy Románia és Bulgária ez idő alatt ne foglalna állást az entente ellen. Mi lenne a németek taktikája? A németek szövetséges seregei nagy erővel támadnának az elgyengült orosz frontra. Lassan-lassan nagy asgyűrűt kovácsolnának, amelyet már nem lehet áttörni. Egy szép napon befejezett tényé válik így az oroszok leveretése. Akkor aztán könnyen bánik el majd két millió harcászott katona Olaszországgal.

Hogy hogyan végződik a háború ezen új szakában, azt senki sem tudja megmondani. Lehetséges, hogy azok, akik megésztek, hogy nem kötnek előbb békét, mielőtt Németországot teljesen le nem verték, közösen kérnek majd békét. Természetes, hogy Románia nem nézheti tétlenül eme nagy eseményeket. Hadserege a szövetséghez nemet hadseregek oldalán fog Oroszországba benyomulni és az oroszok teljes leveretésében segíteni. A németek győzelmének nem szabad Románia segítsége nélkül befejeződnie és segítségünknek nem szabad elkésznie.

Az is természetes, hogy Románia nem fogja megvárni közbelépését. Bizonyosságát fogja adni, hogy Olaszország beavatkozása nem változtatott a háború menetén. Oly nemzetet mint a németet, melynek deffenzíváját nem lehet zavarni és amely offenzívájával a legnagyobb ellentétet is képes megtörni, nem lehet legyőzni még, hogyha az egész világ ellen is kellene küzdenie.

A román konzervatív-párt kongresszusra készül.

A konzervatívpart végrehajtó bizottsága tegnap ismét gyűlést tartott, amelyen Marghiloman is megjelent.

A gyűlés közel öt órát vett igénybe, mert a napirend egyik fontos pontját a párt külsőben álló megnyilatkozása képezte Románia politikai magatartására vonatkozólag.

Az első szónok Maiorescu egykori román miniszterelnök volt, akinek tudvalevőleg felajánlották a párt elnöki tisztjét a javára visszalépni óhajtó Marghiloman helyett.

Maiorescu kijelentette, hogy nem fogadja el az elnökséget, amelyet neki felajánlottak és rámutatott arra az áldozatra, amelyet Marghiloman hoz akkor, amikor a legnagyobb keserűségek közepette, amelyeket maga a párt egy része készült elő a számára, védelmezni azt a politikát, amely ebben a pillanatban az egyetlen igaz útja az ország haladásának. Kéri Marghilomant, maradjon meg a helyén és védje meg a pártot a jövőben is a kalandorok politikájától, amelybe az országot beledönteni akarják.

Lahovary beszéde után Marghiloman emelkedik szólásra. Kijelenti, hogy nem a saját személyéről van szó. Ha a konzervatívpart krízisére normális időkben kerül a sor, senki el sem képzelheti, milyen könnyű szívvel ruházná át a pártvezetésének keserű feladatát másra, most azonban sokkal fontosabb dologról, Románia politikájáról van szó. Ebben a helyzetben tehát egy pártvezérnek nem lehet más feladata, minthogy rendületlenül a helyén maradjon. Ha ellenteim erősebbek, mint én, buktassanak meg a pártkongresszusán, de hogy én magam kössöm a selyem zsinórt a nyakamra, azt senki se kívánhatja tőlem.

A konzervatívpart kongresszusát június elsőjére hívták össze. Ezt megelőzőleg bizottsági ülés lesz, amelyen jelen lesznek az összes volt miniszterek is, valamint az egykori képviselők és szenátorok is. Ez az ülés holnap délután lesz Carp Péter részvételével.

Nincsen járványos beteg Aradon.

(Kedvezőbb a helyzet, mint békeidőn. — Üres a járványkórház. Az egészségügyi intézkedések sikere. — Készül az új fertőtlenítő.)

— az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 31.

A világháború kitörése után úgy a hadvezetés, mint a polgári hatóságok számoltak a meleg idő beálltával fellépő járványos betegségek lehetőségével és minden intézkedést megtettek a járvány elhárítására megakadályozására. A múlt nyáron szörvényszerűen fellépő kolera és tífusz, illetőleg kitéveses hányás betegségek járványszerű elterjedését a katonaság és a polgári hatóságok megfeszített munkájának sikerült meggátolniuk, egyúttal a gyakorlatban teljesen kialakultak a szükséges védelmi intézkedések módosítottai. Főként a tapasztalatoknak köszönhető, hogy mindeddig lehetséges volt a járványok elhárítása, közvetlenül a harcászati szomszédságban is.

Minthogy Arad kórházaiban állandóan számos sebesült és beteg katona fekszik — valószínűnek látszott, hogy a járványos betegségeket is behuroolják a városba, érdeklődtünk tehát vajjon fenyeget-e veszély ez irányban.

A kérdés aktualitását mi sem bizonyítja jobban, mint hogy Tisch Mór dr. tisztí főorvos épen a járványügygel kapcsolatos munkával volt elfoglalva. Az épülő új fertőtlenítő intézett szabályrendeletén dolgozott a főorvos, aki munkatársunknak a járványügyre vonatkozóan a következő felvilágosítást volt szives adni:

— Arad város közegészségi viszonyai nem csak kielégítőek, túlzás nélkül kitűnőnek mondhatók. Járványos betegség, néhány szelíd kanyaró esettől eltekintve, sem a polgárság, sem a katonaság sorában nem fordult elő. Örömmel állapítom meg, hogy a háborús viszonyok dacára, kedvezőbbek a viszonyok, mint megelőzőleg a békés években. Bizonyítja ezt, hogy egyetlen egy beteg sem fekszik az aradi járványkórházban, mely eszidőszert teljesen üres.

Munkatársunk ezután a járványos betegség beállása esetén alkalmazandó különös intézkedések iránt fordult felvilágosításért a főorvos urhoz, aki előadta, hogy a járványok ellen a háború sem követel más intézkedéseket, csupán — ha ez lehetséges — még fokozottabb óvatosságot. A beteget, vagy akin gyanús tünetek mutatkoznak, azonnal elszállítjuk a járványkórházba, míg hozzátartozóit, valamint mindazokat, akivel érintkezett, fertőtlenítés után a megfigyelő intézetbe, az úgynevezett karanténba szállítjuk és mindaddig legszorosabb felügyelet alatt tartjuk, míg nem nyert kétségtelenül megállapítást, hogy mentes a járvány miázmáitól. A beteg és hozzátartozói ruháit, butorait és minden holmiját, vagy fertőtlenítik, avagy pedig szükség esetén el is égetik. Mindezeket az intézkedéseket természetesen a legnagyobb szigorúsággal és körültekintéssel hajtjuk végre s jórészt ennek köszönhető, hogy a járványt — még tömeges fellépése esetén is — lokalizálni tudjuk.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az Aradi Mérnök és Építész Egylet közgyűlése.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 31.

Arad város egyik legelőkelőbb színvonalú tudományos és társadalmi egyesülete, az Aradi Mérnök és Építész Egylet május hó 30-án, vasárnap délután tartotta meg ezidei közgyűlését. A gyűlésen, mely az egyesület 20-ik évét zárta le, városunk mérnök társadalmának színe java megjelent és azt különösen ünnepiessé avatta néhai Hegedüs László mérnök, az Aradi és Osnádi Egyesült Vasutak igazgatója arcképének leleplezése. A közgyűlés lefolyásáról a következőkben számolhatunk be.

Virágh Lajos, a Szászvári Belvízvezető Társulat igazgató főmérnöke, az egyesület elnöke vezette az ülést. Megnyitó beszédében röviden vázolta az egyesület 20 éves eredményes munkásságát, melynek életrekelésében éppen az első elnökek, néhai Hegedüs Lászlónak volt hervadhatatlan érdeme; ő teremtette meg egyaránt az egylet szellemi és társadalmi életét. Az egyesület halála jeléül Hegedüs László arcképét megfestette és a közgyűlésen leplezte le. A portré Balla Frigyes pompásan sikerült művészi munkája.

Pivny Aladár kir. mérnök egyleti titkár olvasta fel ezután az egylet elmúlt évi élete és működéséről szóló jelentését, melyből a főbb adatok a következők. Az egyletnek 28 tagja van a harctéren, kettő közülük: Decsy Sándor máv. mérnök és ifj. Bössler Károly kir. adjunktus hősi halált haltak. A mérnök egylet a háboru kitörése óta 800 koronát adott a harctéren elesett aradi katonák özvegyei és árvái javára, 300 koronát adományozott a Vörös Kereszt aradi fiókjának, 5000 koronát jegyzett az első és 3600 koronát a második hadikölcsekből, amivel jóformán minden készpénzét a haza szolgálatába bocsájtotta. Az egyesület halottainak elmentálása, a kilépett és eltávozott tagok, valamint az újonnan belépett tagok számára egybevetéséből kitűnik, hogy az egyletnek most 116 tagja van.

Az egyleti élet szorosan vett életjelenségei a háboru kitörését megelőző néhány hónapra koncentrálnak. Ekkor visszik keresztül az alapszabályok néhány elavult pontjának módosítását, megoldják az egyleti jelvények rég vajdó ügyét, bizottságilag foglalkoznak a városi mérnöki hivatalok országszerte szükséges és régen érzett átvezetése kérdésével; meg a háboru kitörését megelőzőleg volt a szegedi és temesvári társaságokkal karöltve a honctói tanulmányut, az évekkel azelőtt szokásos és ezúttal sikerrel felújított mérnök-juniális, az egyesület részvétele a zürichi műegyetem Magyar Egylet alapításának félszázados ünnepélyein. Az egylet az elmúlt esztendő alatt tíz társas vacsorát rendezett a kari szellem és kartársi élet ébrentartására, míg az egyesületi hivatalos élet egy közgyűlés és nyolc választmányi ülés keretében bonyolult le.

A sajnósen feldolgozott titkári jelentés végül a háboru okozta helyzetet ecseteli, amely nagy iparunkban, építő iparunkban, a kereskedelemben, közép és kis iparban keletkezett és oda konkludál, hogy a háboru után legelsőrendű feladatok előállítatik a mérnök, az építész, mert a reorganizálás és regenerálás munkájának legnagyobb hányada közbenjöttük nélkül el sem képzelhető, úgy, hogy a mérnök helyzete úgy a gazdasági, mint a társadalmi életben mindenféle szempontból erősödik, sulyban és jelentőségben gyarapodik. A kültői fordulattal Garai Kelet Néphez intézett ódájából vett idézettel befejeződik titkári jelentés a közgyűlés nagy tetszésnek fogadta.

A harctéren lévő Károly Jenő kir. mérnök mérnökhári százados pénztáros helyett Virágh Lajos elnök mutatta be ezután a pénztári jelentést, melyből kitűnik, hogy az egylet vagyona, jelentékeny értékeket képviselő könyvtárán és be rendezésén kívül, 8660 K n. 6. 6 százalékos hadi kölcsön kötvény és 1886.28 K készpénz.

A pénztári felülvizsgáló bizottság jelentésének meghallgatása után a választások megejtésére került a sor. Eszerint az 1915—16 egyleti esztendőre választmányi mérnök tagok lettek: ifj. Dömötör Bertalan, Finta Lajos, Herrling Gyula, Just Ferenc, Konkoly Thege Elemér, Kemény Bertalan, Koromzay Frigyes, Leitner Kálmán, Németh Zsig-

mond, Páll Miklós, Rácz József és Rozvány Pál; póttagok lettek: Nagy Elek, Szathmári Mihály, Laczay István és Tüdös Béla; a választmány nem mérnök tagjaivá a következők választattak meg: Dörner János, Fábry Sándor dr., Lócs Résző, Mülek Lajos dr., Neuman Adolf báró és Tötössy Géza dr.; míg póttagokká; Szállóssy Jenő dr. és Várhelyi János választattak meg.

Az egyesület tisztikara az 1914—1917. esztendőkre a következő: elnök Virágh Lajos, alelnök: Katona Béla és Schör Lajos, titkár Pivny Aladár, pénztáros Károly Jenő, könyvtáros Reinhart László, igazgató Nachtsébel Udön, gazda Péterffy Andor és ügyész Velcsov Géza dr.

Aki nem tudja, hogy háboru van

(Beszélgetés egy csodálatos öreg emberrel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Baracka, május 31.

Hihetetlennek látszik, de nyomára bukkanunk egy öreg, süket német embernek, aki az egész világot megrázó vérzivatar közepette nem tudja, hogy Magyarország nyolc ellenség ellen hadakozik, nem tudja, hogy most háboru van. Néhány hónappal ezelőtt — mint emlékezetes — ellátogattunk a siketnémák aradi intézetébe megtudakolandó, hogy van e olyan siketnéma, aki nem szerzett még tudomást a családokat pusztító háboruról a azt konstataituk, hogy még a hat esztendő, született siketnéma figyelmét se kerülte el a rettenetes vérontások híre. Es ma Aradmegye határában, olyan emberre akadunk, aki még most se tud a nemzeti létünk ellen tíz hónap óta meg-megújuló ellenséges támadásokról.

Ennek a csodaszamba menő aggasztánnak a neve Scheibler Antal és jelenleg hetvenkét esztendő.

A nála tett látogatásáról a következőket írja egyik tudósítónk:

A Marosnak aradmegyei (barackai) partjánál időztem ma délután és az idevaló parasztok a következő kérdéssel fordultak hozzám:

— Látott-e már a tekintetes ur olyan embert, aki nem tud a háboruról?

— Nem láttam, de nem is hiszem, hogy létezik ilyen csodabogár.

— Hát ha nem tetszik hinni — mondta az egyik parasztagasda — akkor tessék velem átjönni a Bánátba, ottan megmutatják Scheibler bácsit. Ő az, aki még most se tudja, hogy háboruban vagyunk.

Ladikra áltunk és átevezünk a Barackával szemben lévő temesújfalui parthoz. A község határában terül el Zelenski Róbert gróf hatalmas uradalma. Az uradalom mellett kisebb-nagyobb szilváskertek vannak. Egy ilyen szilváskert közepén lakik Scheibler Antal 72 esztendő német ajku parasztagasda.

Az öreg bácsi már legalább harmincöt esztendeje él itt teljes visszavonultságban — magyarázta a kísérem. — A 72 esztendő aggasztán talán harminc éves korában elvesztette a feleségét és nem házasodott meg többet. Az apjától maradt rá az a kis föld, amelyen most gazdálkodik. Egész fiatalon, hűléstől vesztette el a hallóképességét és azóta teljesen süket. Éppen azért sehová sem akar menni, nem igen szeret az emberekkel érintkezni. Lippáról, meg Radnáról jár ki hozzá egy kereskedő és megveszi a termését. Egyébként saját maga főz és mos-ja magára. Néhány dísznője van és azokkal bízódik egész nap.

Lassankint odaértünk a különös öreg ember házához. A szilvafák között áll egy vályogos, alacsony, náddal fedett házikó, amelynek a teteje úgy félrecsapódott, mintha valami ágyugolyó lökte volna el a helyéről. Szűrésbe bugyolálva a ház előtt a kis padon üldögélt Scheibler Antal, vagy — mint a környéken hívják — Anton bácsi. Nagy fehér haja úgy borul a vállára, mint a fiatal leányké, amikor körülnyírják, hogy jobban nőjön. Karok zsiros kalapját a szemére húzta; úgy nézett ki, mintha a bizonytalan sziaú pörge kalapot a fejére ragasztották volna. A szemöldöke csaknem egészen eltakarja apró szemét. Pipázgatót és a földet turkálta dorongszerű botjával.

— Ez az ur — mondta nagy ordítva a kísérem — látni akarta Anton bácsit.

Az öreg fülelt, de intett, hogy semmit se ért a dologból. Az én magyarem megismétli a kiabálást.

— Ahán — mondja Scheibler Anton — a dísznők miatt gyűtt az ur. Tán kucsa? Még nagyon aprók a kocák, nem eladók.

A kísérem ekkor egészen a szájához hajolt a süket embernek és vontatva, lassan mondta:

— Tudja-e kend, hogy háboru van?

A vén német minden betűre figyelt. Megértette a kérdést és heves vére az arcába szökött. Paprikavörös lett. Felemelte a botnak nevezett dorongot és dühösen ordította:

— Menjetek innen! Hagyjatok békén! Tegyétek bolonddá az öreg apátokat! Rátok uszítom a kutyámat!

Nem vitáztunk tovább az öreg vademberrel, hanem sietve elváltunk. Amikor a ladikba szálltunk, sovány karjaival még mindig hadonászott a tudatlan lélek.

Oroszország újabb téli háborúra készül.

(Przemysl ostroma sikerrel tolyik. — Sassanow nyilatkozatai. — 263,000 orosz fogoly májusban.)

Távírárt tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, május 31.

Sassanow fogadta a pétervári újságírókat, akik előtt kitejezést adott azon nézetének, melyet a július huszonhatodiki dumailésen is kifejtett, hogy a néperzésekkel ellentétes szövetségek tarthatatlanok, ekkor elsősorban Itáliára gondolt. Oroszország csatlakozása az entente-hoz a nyugati frontra nézve jelentős. Oroszországnak új téli hadjáratra kell készülnie, aminek folytán talán hamarabb végződik a háború, mert az entente mindent elkövet, hogy a háború idejét letelestegesen ki ne húzza.

A hetedik hadtest — a hősök hadserege.

Berlin. Leonhard Adelt a Berliner Tageblatt haditudósítója írja: József főherceg hetedik hadtestét röviden a hősök hadseregének nevezik nálunk. Laborevölgyi harcait már ismerttettem. A nyugatgaliciai áttörés után, mikor az orosz beszkidhadsereget hátkapták, egy, a hetedik hadtesthez beosztott honvéddivízióknak meg kellett ostromolni a Vazetiszor hegyet; ezt a feladatot a budapesti első honvédezred oldotta meg. Üldözés közben ekkor 2000 foglyot ejtett a hetedik hadtest. Bukovica hegyhátán az ellenség ismét szembeszállt, de visszaveretett és több vereség után Szanokba menekült. A hetedik hadtest, melyhez tudvalevően az aradi ezredek is tartoznak, Przemysl feleutjáig Brideaig üldözte az oroszokat.

Przemysl körül eredményes bixtatnak a harcok.

Budapest, május 31. A sajtóhadiszállásról jelentik: Przemysl északi és délnyugati frontján tegnap óta heves harcok vannak folyamatban, ugyszintén a Przemysltől délkeletre a Dnyeszterig húzódó területen is. Ezekben a harcokban kilátásaink határozottan kedvezők. A Lubacovkánál a tegnapi nap viszonylagos csendben telt el. Oroszok nem támadtak többé. Stryjnél oroszoknak néhány támaszpontját foglaltuk el, nekik nagy veszteségeket okozva.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Amikor az oroszoknak a San mellett lévő állásait áttörtük, nem volt más választásuk, mint vagy otthagyni Przemyslt, vagy mindenáron ellentámadást intézni. Nem volt ily körülmények között tehát meglepő, amikor az orosz erősítések Sienjavánál támadásba mentek át. Az akció azonban elszigetelt maradt a megbukott: a Sanon átjutni az oroszok nem tudtak. Erdőkudásuk Przemyslnak szól, mert a vár elfoglalásakor kürtöltek, hogy milyen fontos az, csúkkokkal, fényképekkel arasztották el a világot. Przemyslt áldoztak annyi embert husvátkor a Kárpátokban is. Az oroszok áttörési kísérlete azonban Sienjavánál vérebe fult, s a szövetségeseket sem a körülzárában, sem a

kelet felé való előnyomulásban nem tudta megakadályozni.

Újabb áttörés készül Galiciában.

Berlin. A sajtóhadiszállásról jelentik: A Santól keleire tervszerűen folytatódik az offenzíva. Mackensen vezérezredes hadserege csoportja a Radymno elfoglalásával kezdett üldözést nehéz harcok közt folytatja, míg egyidejűleg Przemysltől délkeletre Marwitz tábornok hadteste és a Stryjnél a Linsingen hadsereg nyert tért szorgalmasan. A Mackensen sereg különben újabb támadó éket vert az orosz frontba kelet felé, mert elősapátai a Radymno—Jaworow közti vasútvonalon Krakowienél — alig 18 kilométerre Jawarowtól harcolnak. Przemysl ostroma egészen különálló akció a többi előnyomulástól. Északról a Dukowicki és Zurawica erődök, délkeletről Hussakow mellett folyik erősen az ostrom. A szövetséges csapatok törekvése kétségtelenül az, hogy a Dnyeszter és San közti terephullámokat megszállva tartó orosz centrumot teljesen szétmorzsolják. Újból nagyszabású áttörés készül elő, ha a támadások mindkét fronton eredményesek lesznek. Kétségtelen, hogy a modern hadvezetésben a végnélküli frontmeghosszabbítással szemben csak a mindenáron való áttöréssel lehet sikert elérni.

A bukovinai harcok elcsendesedtek.

Bukarest. Burdujeniből jelentik az „Universul“-nak:

„Három nap óta az egész bukovinai fronton nyugalom uralkodik. A Bukovinából üzleti ügyekben naponta Burdujenibe érkező utasok beszélnek, hogy Usernovicban is teljes a nyugalom.

Naponta repülőgépek láthatók, a melyek felderítő szolgálatot végeznek, anélkül azonban, hogy bombákat dobának le.

Az itzkaní-csernovici vonat ismét közlekedik.

A „Usernovitzer Allgemeine Zeitung“ naponta rendszeresen megjelenik. Magában a városban alig láthatók katonák, a környék azonban nagyon meg van erősítve.

Ugylátszik, hogy a galiciai retentő harcok befejezése előtt a győztes fél nem fogja megkezdeni az offenzívát Bukovinában.

Orkászserű tüzérségi harcaink.

Petervár. Az orosz nagyvezérkar jelentik: Szawie környékén nincs tontosabb változás. A harcok folynak. Ossowicznál egy német támadási kísérletet Sosnia tatú bejárata előtt az erőd heves tüzelésével visszautasítottuk. Lonya irányában egyes szakaszokon nagy tüzérségi küzdelem van. A Visztulától balra május 24. és 25. között éjjel több ellenséges támadást, amelyeket nagyobb erők nélkül hajtottak végre, elutasítottunk. A San mindkét partján Jaroslau és Przemysl között egész nap folytatódt az igen heves tüzérségi harc. Przemysl és a nagy Dnyeszter-mocsár között az ellenség tovább is orkászserű

tüzérségi tüzet irányított és a Sussakuwe—Krukenitza szakaszban számottevő erőket vont a küzdelembe. Az ellenséges támadást ezen a szakaszon eredményesen utasítottuk vissza. A Dnyeszteren túl és Bukovinában nincs változás.

Bukarest. Az orosz hivatalos jelentés elismeri, hogy az oroszok huszonhetedikén neves támadást intéztek sienjavai erődítéseink ellen, de a mi hadseregünk kihasználva tüzérségünk jelentékeny többségét Radymnotól keletre és délre a San mindkét partján előre haladt.

263.000 orosz fogoly májusban.

Bécs, május 31. A Reichspost mai száma az osztrák és magyar vezérkar, ugyszintén a német hadvezetés jelentései alapján kimutatja, hogy a szövetséges hadseregek május havában összesen 263,000 oroszot fogtak el, 231 ágyut és 478 gépfegyvert zsákmányoltak. A foglyok közül 229.000 a galiciai harctéren, a többi a lengyelországi és az észak-oroszországi harctéren került fogságba.

Megegyezést Németországgal.

Köln. A Kölnische Volkszeitungnak jelentik, hogy a Szemavina orosz lap a cenzura engedélyével a Németországgal való megegyezésért emel szót.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Medgyaszay-kabaré országos hírű tagjai június hó 5-én és 6-ikán vendégszerepelnek Aradon a Fehér Kereszt szálloda téri kertjében. A tőlük már megszokott trüsz és elmés modorban előadott számok az idén a háború rengeteg aktualitása miatt még sokkal mulatságosabbak és ötletesebbek, mint amit rendszeren produkálni szoktak. A férfiszereplők ezidén: Kóváry Gyula, Boross Géza és Sajó Géza, Budapest e három kedves komikusa és Papp Hugó. A hölgyek a szép és temperamentumos K. Mátrai Rózi és a szubtilis, finom előadású Rajna Alice. A briliáns zenészeket pedig Nagypál Béla a Népepera karmestere kíséri. A változatos programot már a tréfák címei is elárulják: „Fehér kenyér”, „A kémmó”, „A nagy szövetesség”, „Kicsinnyer toboroz”, „Jón a gyűjtőköcsi”, „42—50 pótsorozás”, „Az európai koncert”, „A hadi iskola”, a téli szezonnak kimagasló zajos sikerei.

* Az idegember. (Új Nordisk dráma az Apollóban.) A Nordisk világjár uralja ismét a nemzetközi filmpiacot. Egyik slágere a másik követi a szebbnél-szebb az újabb alkotásai is. Az Apolló-színház szinte páratlanul álló összeállítás révén magának biztosította az összes Nordisk újdonságokat, azoknak gazdag sorozatát most mutatja be publikumának. Ma az idegember című nagyszabású artista drámát nézzük végig az Apollóban. Asokat a finom és tökéletes kvalitásokat, amelyek általában jellemzik a Nordisk képeket, mind felfedeztetjük ebben a drámában. A szüzeje idegizgatóan érdekfeszítő, a földolgozás igazán mestertelű munka, ugyszintén a színészek játéka is a legnívósabb. Az artisták közé kerülő gróti csemete sorsa mélyen teleprezenti a kíváncsiságunkat s amíg visszakerül szüleikhez, addig izgalmasabbnál is izgalmasabb eseményeken esik át. A cirkusz levegője még fokozza a darab érdekességét. A mai premier-nagy siker volt az Apolló Nordisk újdonságának s a publikum nagy teltségével fogadta az érdekes háborús aktualitásokat is. Ez a műsor még kedden kerül vetítésre.

H I R E K.

LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.
(Táviróda, cenzurázva.)

Berlin. Az angol hajóhad eddigi vesztesége négy sorhajó = száznegyvenegyszázötven tonna, hét páncélos = 103.000 tonna, öt védett cirkáló = 22.320 tonna tartalommal, hat torpedóuzó, tíz buvárhajó, öt nagy segéd-cirkáló. Ebben a dardanellai veszteségek nem szerepelnek.

Zürich. Megbízható értesülések szerint az amerikai Nebraska gőzöst nem német, hanem angol tengeralattjáró süllyesztette el.

Lugano. Az olaszok kétszáz rosszul ütődött, kiéhezett embert, akiket a határ átépésénél, de részben még Olaszországban fogdosnak össze, mint állítólagos „hadifoglyok”. Róma mellé Pracianoba viték, ahol koncentrációs tábor van.

London. Tutuochmor 3520 tonnás angol gőzöst az angol partok közelében német tengeralattjáró torpedó-lövessel elsüllyesztette. Elsüllyedt még a Clenless nevű angol gőzös is, amely Cordiffból Aden felé indult és útjában német tengeralattjáróval találkozott, amely megtorpedózta. A Clenless legénységét csónakokból a Dixi nevű francia hajó Brestbe menekítette fedélzetére.

Bukarest. Ferdinánd király von dem Busch bukaresti német követet hosszabb magánkihallgatáson fogadta.

Vilmos császár jelmondata.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 31.

Egy magasrangú katonatiszt, aki Aradon jól ismert és szimpatikus tagja a társaságnak, juttatta el állomáshelyéről hozzánk Vilmos császár szép és érdekes jelmondatát, amely a következő:

— Erős lenni a fájdalomban, nem kívánni azt, ami elérhetetlen, vagy értéktelen, megelégedni olyan napokkal aminőt Isten ad, mindennek a jó oldalát megkeresni és örömet találni a természetben és az emberekben bármint is azok, ezer keserű órának kárpótlását megtalálni abban az egyetlen egyben, mely szép és mindig szívesen, teljes erőnkől segíteni mindenben és mindenkinek, még akkor is, ha nincs hála.

Aki ezt megtanulja és megérti, az boldog-szabad és büszke lehet, annak élete mindig szép leendő. Aki bizalmatlan másokkal szemben, az igazságtalan és önmagának árt. Kőte-

lességünk minden embert jónak tartani mindaddig, míg az ellenkezőről meg nem győződünk.

A világ oly nagy és mi emberek oly kicsinyek vagyunk, hogy egy ember nem lehet a világ központja és nem foroghat minden körülötte. Ha nekünk valami árt, vagy valami fáj, ki tudja, hátha az éppen szükséges a nagy világgépezet javára?!

Mindenben a világon, legyen az élő, vagy halott, benne van a Mindenhatónak és mindentudó Teremtőnek magas és bölcs akaratá- de gyöngé emberekben hiányzik a tehetség ennek megértésére. Minden úgy van jól, a hogy az a világon van és a hogyan annak lennie kell és akárhogyan van, mindig jól van az a Teremtő szent akaratából.

— A király új arcképe. Bécsből jelentik: Khon Dávid akadémiái festő-tanárnak a király holnap aini fog. Hosszabb idő után most történik meg újra, hogy a király portréfestőnek ül. — Bécsből jelentik: Kerzl dr. házjárulása folytán a király a nyáron át Schönbrunnban marad.

— Kitüntetett hős tiszték. A király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a 3. osztályú hadiékítményes katonai érdemkeresztet adományozta Brokcs István 3. honvédszázad ezredbeli századosnak, signum laudissal tüntette ki Bezeredy Aurél 2. honvédszázad ezredbeli hadnagyot és Huszáry-Keresztes Béla 3. honvédszázad ezredbeli tartalékos hadnagyot. Végül Kilezer Lőrinc, a 17. honvédszázad ezrednél beosztott 33. gyalogezredbeli hadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a hadiékítményes 3. osztályú katonai érdemkeresztet adományozta a király.

— Gyűjtsünk használt bélyegeket! A hazai magyar közönség a háború kezdete óta annyi fényes és megható jelet adta áldozatkészségének, hogy a Hadseregélyző Hivatal bizalommal fordul hozzá a szenvedők nevében újból egy kézzel, de ezúttal nem anyagi áldozatokat kér, csak egy kis munkát. Kérle az, hogy gyűjtse össze a közönség a már használt átbélyegzett hadiseregély bélyegeket, és az ugynevezett árvis bélyegeket és küldje be azokat a honvédelmi minisztérium Hadseregélyző Hivatalába (Budapest, Képviselőház). A hivatal értékesíteni fogja a bélyegeket jótékonyági alapjának gyarapítására. Minden használt hadiseregély bélyeg egy-egy szenvedő anya vagy árva cserján vagy a rokkant katonák fájdalmán segít enyhíteni. A gyűjtő akció egyébként már megindult, közhivatalok, nagy bankok, vállalatok és magán cégek tömegesen szedik össze a használt bélyegeket a Hadseregélyző Hivatal számára.

— Körmenet. Május 30-án, szentháromság vasárnapját ünnepekte a római katolikus egyház. Aradon délelőtt fél 10 órakor ünnepélyes körmenetben Monay Ferenc dr. plébános vezetésével a Minorita-rend lelkészei a hívekkel harangzugás között a fogadalmi-emlékhez vonultak, ahol a Gáza-család által állított oltár előtt zenés nagymissa és hitézónoklat volt. Tizenegy órakor a körmenet visszatért a templomba.

— Rokkant katonák telepe Arad határában. Vasárnap alakult meg Aradon a rokkant katonákat gyámoltó és elhelyező bizottság a városháza tanácstermében, ahol a legtöbb aradi egyesület és testület képviseltette magát. Varjassy Lajos polgármester megnyitó beszédében ismertette, hogy a Vörös Kereszt Egyesület akcióit indította a rokkant katonák gyámoltására. Halász Jenő Acsev. főfelügyelő vállalta azokat a feladatokat, amelyek a társadalomra várnának a rokkantak gyámoltása körül. Indítványozta, hogy mondja ki az értekezlet a rokkant katonákat gyámoltó és elhelyező bizottság megalakítását. A bizottság készítsen a város és a vármegye rokkantjairól kimutatást, a Kereskedelmi és Iparkamarát pedig hívják fel, hogy nyújtsanak segédkezést a rokkant katonák alkalmaztatásánál. Egy végrehajtó bizottság intézné a tandókat, gondoskodjék munkaközvetítő iroda szervezéséről és a rokkant gyámok felkéréséről. Eddig a gyámok elvállalására jelentkeztek: Angel István dr., Deutsch Andor, Kalmár József, Kitényi János, Hoffmann Adolf vaggongyári igazgató, Halász Jenő, Landner Mátyás, Molnár László főmérnök, Meer Armin, Köller János, Schütz Henrik dr., Varjassy Lajos dr., Vass Gusztáv, Vigyázó László főmérnök, Kohn Vilmos, R. Mihály Gyula és Glück Károly. Varjassy Lajos dr. kamarai főtitkár Halász indítványát azzal egészítette ki, hogy a város határában keressenek megfelelő hely a rokkant katonák telepítésére. Az ellen előre tiltakozik, hogy a kisiparosoknak, akik a legtöbbet szenvednek a háború alatt, konkurrenciát csináljanak a rokkant katonák kisiparos önállósításával. Föld és kerü munkára őket alkalmazni. Már most felhívja a polgármestert arra, hogy városi szervezési szabályrendelet elkészítésénél gondoskodjon a város egy olyan ügyosztály megszerzéséről, amely feladata volna az összes szociális kérdésekkel foglalkozni. Zubor Andor helyesnek látta, ha nemsokára versenytárgyalásra kerülnek a bérlekedések, amelyeknek kiadásánál előnyöket kell nyújtani a rokkantoknak. Nagy Sándor dr. kéri hogy rokkant katonák gyámoltására a polgármester vegye igénybe a törvényhatósági bizottság tagjainak munkásságát. Az aradi vöröskeresztnek és elnökének, Vásárhelyi Jankának köszönetet mondott az eddigi tevékeny emberbaráti munkáért.

— Letartóztatott templomrabló. Az aradi rendőrség letartóztatta Krizsanics János tizenkilencéves betörőt, aki a nyilvános mulatóhelyeken aránytalan költségekkel hívta fel magára a figyelmet. A rendőrség megállapította, hogy Krizsanics betört a görög-katolikus templomba és ott feltesztette a perzselyeket és ládákat. A templom gondnoksága csak a rendőrség jelentéséből értesült a betörésről, mert néhány napig nem volt mise a templomban. A rendőrség megállapítása szerint Krizsanics Temesvárt is követett el két ízben betöréses-lopást egy bazárban és egy divatkereskedésben, ahonnan ezerhatszáz koronát lopt el.

— Fiatal németnépfelkelők sorozása. Berlinből jelentik: Császári rendelet május 28-án jelentkezésre hívta fel az 1914.—15. népfelkelőket.

— Vidéki újságírók a miniszterelnökségi sajtóosztályról. Nagyváradról jelentik: A miniszterelnökség sajtóosztálya, amióta Drasche-Lázár Alfréd miniszteri tanácsos áll az élén, a legnagyobb jóindulattal viseltetik a sajtó iránt s különösen most a háboru napjaiban tesz megbecsülhetetlen szolgálatokat a zsurnalisztikának. Epen ezért minden magyar újságíró örömmel csatlakozik ahhoz az indítványhoz, amelyet Hagedüs Nándor, a Szabadság szerkesztője és Székely János, a Szabadság munkatársa a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének ez idej közgyűléséhez nyújtottak be.

— Nem tartjuk szükségtelennek, — írják az indítványozók — hogy a sajtóosztály meggyőződést szerezzen arról, hogy az újságírók azt a szellemet, amely ma ott uralkodik, szeretettel üdvözik. Indítványozzuk tehát: tejezze ki a közgyűlés elismerését a miniszterelnökség sajtóosztályának a háboru óta a vidéki újságírói munka megkönnyítésére s az újságírói érdekek támogatására irányuló sokoldalú tevékenysége felett, tejezze ki a közgyűlés köszönetét és háláját Drasche-Lázár Alfréd miniszteri tanácsosnak a vidéki zsurnalisztikával szemben táplált igazi jóindulataért, kérje fel a közgyűlés az elnökséget, hogy a Szövetség határozatáról őt alkalmas módon, esetleg küldöttségileg értesítse.

— Az Alföld-Erdélyi Kereskedelmi Utazók Egyesülete évi közgyűlése. Vasárnap del előtt tartotta az Alföld-Erdélyi Kereskedelmi Utazók Egyesülete évi rendes közgyűlését. A közgyűlést Kneffel Lajos vezette, ki szép szavakkal emlékezett meg azon egyesületi tagokról, kik a távoli harmezőkön teljesítik hazafiai kötelességüket. Jelenti, hogy az egyesület egyik igazgatósági tagját, Kürt Józsefet ő felsége az ellenség előtt tanúsított vitézségéért a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkereszttel tüntette ki, mely alkalomból őt a közgyűlés táviratilag üdvözi. A jegyzőkönyv vezetésére Lakatos Aladár tükárt, annak hitelesítésére Berger Albert és Melchner József egyesületi tagokat kéri fel. Lakatos Aladár tükár felolvassa az évi jelentést, zárazamadásokat és számvizsgáló bizottság jelentését, melyhez a közgyűlés egyhangulag hozzájárul és Engel Gyula indítványára az elnökségnek, az igazgatóságnak és a tisztikarnak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. A választások során az egyesület elnökévé közfelkiáltással Kneffel Lajost, a vezetőség többi tagjait pedig titkos szavazással a következőkép választották meg. Társelnökök: Éles Béla dr. és Ransburg Sándor, ügyv. elnök: Salgó Pál, alelnökök Fekete Jakab, Láng Sándor, Budapest, Szemző Ármin. Igazgatósági tagok: Adler Samu, Bársony Andor, Braun Miksa, Erényi Tivadar, Erdős Pál, Faragó Rezső, Ferenc Bernát, Friedmann Lajos, Grünwald Samu, Halmos Dezső, Hartmann József, Havas Sándor, Kohn Armin, Kornis Ödön, Kürt József, Lichtig Hermann, Márton Ignác, Kolozsvár, Pohl Károly, Róth Zsigmond, Sonn Adolf, Schwarz Dezső, Steinberger Ignác, Szatmári Rezső, Török Kálmán. Számvizsgáló bizottság: Elnök: Keppich Zsigmond, biz. tagok: Szűcs Pál és Rauch Samu, biz. póttagok: Binéth Ignác és Müller József.

— Pályázat egy aradi járványkórház éllemezésére. Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy az aradi honvédhuszáriaktanyában felállított 1200 ágyas járványkórház éllemezésére nyilvános árlejtést irtak ki. A pályázat föltételei magtudhatók a Weitzer János-utcai szükség-kórház parancsnokságánál.

— Hajsza a milliók után. (Az Uránia slágera.) A detektívkepek legjavából hozott egyet a színház, olyant, mely nem képtelen lehetlenségekből állítja össze anyagát, hanem az élethez fordul, onnan merítve tárgyát. A ami kép egy nagy aranyu lopás történetét tárja elének, mely ezer bonyodalmával, izgató jeleneteivel az igazi detektív művészet gyönyöreit érzékíti meg. Egy ártatlan emberre nehezedik a gyanu minden sulya, s már ügylészik meg kell törnie a bizonyítékok sulya alatt, mikor egy híres detektív veszi kezébe az ügyet. Hegyen, völgyön át, vasuton, léghajón ezer raftineriával megy az üldözés, míg végre a teljes rejtekhelyet sikerül kilyrkészni. A letartóztatás ismét újabb feladatot ró a detektívra, mert nem tud bejutni. Minden ízében érdekes, eseményekben változatos kép ez, mely kitűnő rendezése és kiváló színészei által magában hordja a siker titkát. — Festő démona legközelebb az Urániában.

— Utazó kofferek, finom női táskák, manikűr készletek legolcsóbban Fischer áruházában a Szabadság-téren. A cég különlegességei u. m.: kozmetikai cikkek és finom bőrúruk legnagyobb választékban az Andrássy-téri fiókban, Lőcs-palota, Fischer fiókja. 227

— Gyermekkoszlik legnagyobb választékban Fischer áruházában a Szabadság-téren. Összezsukható nyári sport-kocsi már 16 koronától, ülő és álló patent gyermek székek 14 koronától. Kérném a cégre figyelni. Fischer áruház a Szabadság-téren. 227

— Engel-féle kereskedelmi szaktanfolyamban júniusban kezdődő nyári tanfolyamon már az összes tantárgyak német nyelven is taníttatnak. Beiratkozások június 6-ig, Lázár Vilmos-u. 2., Földes-palota mellett. 195

— Papírúrból nagy engedményt nyújt viszonteladóknak Kerpel papírnagykereskedése. 193

— Hadisegélyző bélyegek szását két koronájával veszi Kerpel könyvkereskedése. Ugyszintén vesz egész bélyeggyűjteményeket és könyvtárakat is. 198

— Írásmunkák, sokszorosítások, írógépjavitások előnyös árban eszközöztetnek. Gyors-gépiró, könyvelői szaktanfolyam Ziffer és Hollós, Br. Bohus-palota.

— Gyermekkoszlik, összezsukható gyermek tolokocsik, gyermek ülő-székek rendkívül nagy választékban Hagedüs Gyula cégnél, Arad, Andrássy-tér 16. 191

— Ügyvédi irodák b. figyelmébe. A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900—1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

— Olcsó papírszalvetták Kerpelnél. 193

— Olaszország térképe Kerpelnél. 193

— Postacsomag, ajánlottlevél és utalvány feladási könyvek egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában József főherceg-ut. 22. sz., a Kossuth-szoborral szemben.

Aradi orvos levele a lengyel harctérről.

— Sebesültek közt a harcok közeleiben.
A cukriarnán. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 21.

Werner Károly aradi gabonakereskedő fia, aki mint tartalékos orvos szolgálja a hadsereget és hazát, érdekes levelet irt szüleinek az orosz-lengyelországi I. városkából:

— Kedves szüleim — írja — mozgalmos helyről küldöm ezeket a sorokat. Epen most vettem át direkt a harctérről egy sebesült transportot. A kielei offenzívából érkeztek ide a vonat végállomására. Innen már tovább csak a széles, megrozadásodott, felzaggatott orosz vasuti sínek vezetnek tovább K...-ig. Egy kis Feldbahn van építve e mellé a sebesült-állomás mellé. Apró kis kocsihozak a beteget a fronttól, elhelyezik a barakkokban, enni kapnak, azután bekerülnek a kórházvonalba. Messziről hallatszik csak az ágyuk dörgése apró kis morajnak. A betegek közt van egy kedves kis fiu. Egy srappell becsapott a házukba, szüleit megölte, őt magát a combján sebesítette meg. A bakák egészen körülállják, annyi csokoládé, meg narancs van a feldtragerján, hogy elég lesz neki vagy hét napra. A mellett dühös, hogy olyan sokat nézik és fejére rántja a takarót, ha szólok hozzá. — Amig idejöttünk, új sínpárokra át ment a vonatunk. A régi sínpárok ki vannak dobva, táviró oszlopok kidöntve, állomások felgyujtva, össze-égve. Némelyik majdnem olyan, mint a régi aradi állomás, de teteje nincs, a falak füstösek és egy helyreállított szobából kandikál ki a vörös sapkás osztrák állomásfőnök. A vidék kopár, kietlen, itt-ott hosszú sudaru fákból való erdők vannak, amelynek alján katonasírok: oroszok, osztrákok láthatók. Azután lövészárkok, drótsövény és ismét és ismét erődítések meg káltános zsidók és piszkos lengyelok, akik vonatunkat bámulják. — Nem messze van innen egy zárdá, — az oroszok természetesen felgyujtották, de a mieink újra rendbehozták, a templomot befedték és most busan éneklük benne a lengyel himnuszt, a zárdában pedig tartalék kórház van. — A városban is benn voltunk. Sok a katona és az élet jó, de a cukriarnában egy cukrászsütemény csak 60 fillér (ép egy harapás.)

A nyári idény küszöbén

eikötözés, lakasváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előzetőinket, hogy új taktimüket, a lap pontos szetküldése szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal idejekorán közöljék.

Földbirtokosok és a gazdaközönség figyelmébe!

A világ legjobb patkányirtója

Fried Ignác Arad, Háromveréb-u. 4.

A magyar királyi államvasutak és az arad-csanádi egyesült vasutak patkányirtója.
Levélbeli meghívásra azonnal válaszolok vagy személyesen is megjelenhetek.
Vidéki megrendelések postán azonnal elküldetnek. 1915

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

Az Alföldi Első Gazdasági Vasut évi közgyűlése.

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, május 31.

Folyó évi május hó 30-án délelőtt tartotta meg az Alföldi Első Gazdasági Vasut rendez évi közgyűlést az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak tanácskozási termében a részvényesek nagy érdeklődése mellett. A közgyűlésen, melyet Fabry Sándor dr. elnök vezetett, elsősorban előterjesztették a múlt évi mérleg és eredmény-számla, amelyből közöljük, hogy a kezes-vágánya vasutból a múlt évben 549156 korona bruttó bevétele, 441610 korona kiadása volt és így a vasut üzleti feleslege 107546 koronát tett ki. E vasutüzleti feleslegből kifizettetvén a vasut függő adósságainak 49191 koronát kitevő kamattartozás, 58354 korona, maradtán tisztázott üzleti feleslegül, amelynek hovaforrását írást aképpen határozott a közgyűlés, hogy abból alapszabályszerint 5 százalék, vagyis 291 korona 77 fillér fordítassék az építési tartalék-alap gyarapítására, 1170 korona a személynzet jutalmazására, 26892 korona 94 fillér adótartalékra s az ekként fennmaradó 30000 korona az üzleti tartalékalap gyarapítására fordítassék.

Előterjesztette azután az igazgatóság, hogy a miniszterileg engedélyezett 1,215.800 korona névértékű elsőbbségi részvénytőke 160 koronás árfolyamon teljes elhelyezésre talált, sőt tulajdonosoktól, amennyiben a közgyűlés napjáig teljes szabályszerű jegyzéssel 6476 darab részvény 1,295.200 korona névértékben jegyeztetett, miáltal a vasut szanálása teljesen biztosított, az elsőbbségi részvénytőke befolyandó ellenértékéből teljesen ki lehetett fizetni az összes függő adósságokat és fedezni lehet a miniszterileg előírt összes újabb beruházásokat. A közgyűlés örömdetesen vette tudomásul a szép eredményt és azt a kereskedelmi miniszternek bejelenteni határozta el.

A kilépő igazgatók, ugymint Nagel Henrik és Biró Albert újból magváltastattak igazgatósági tagoknak, felügyelő-bizottsági elnökök pedig Heinrich Sándor, tagokul új. Nagel Vilmos, Seidler Vilmos dr., Szalay Gyula és pótagul Pusgly János választott meg.

Felkötés szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR*

Uj szálloda

Nagyváradon, a Rákóczi-uton!

Megnyílt a nagyuri kényelemmel berendezett

Vaiszlovich Park-Szálloda.

60 szobával és lakosztályokkal. Fürdőszobákkal, minden szobában meleg-hidegvizes mosdókkal. — Melegvízfűtés. Vacuum Cleaner, higiénikus berendezés. — Zene-mentes, csendes és tiszta hely.

Nagy fenyves park, lugasokkal és Glorietekkel!

Nagyváradon, Rákóczi-ut 5. sz.

Telefonszám: 808. Villamos megállóhely!
Automobil garage és istálló. 1881

* Az esztendő alatt költségekért nem vállalunk felelősséget.

Miért olvassa előszeretettel a közönség az Aradi Közlöny-t?

Az Aradi Közlöny

Mert

ma Magyarország legelterjedtebb, leg-tartalmasabb és legkedveltebb vidéki napilapja, mely a háboru alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szálította le eszé-vegrésének terjedelmét és ma is a régi nagyságban jelenik meg.

Az Aradi Közlöny

a világháboru eseményeiről mindenkor a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be. Közlemé-nyeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborus híreinek megbízható-sága révén is legolcsozottabb napilap.

Az Aradi Közlöny

mindenhová követei há olvasóját.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:	Vidéken:
Egy hóra 2 K — f.	Egy hóra 2 K 40 f.
1/4 évre 6 K — f.	1/4 évre 7 K — f.

Aradon, Sarló-utca 8.

„Hétvezér“-hez címzett

jóforgalmu

vendéglő

ledett tekepályával és kerti helyi-séggel

azonnal kiadó.

Bővebbet Reusz Sándor sórraktá-rában, Boros Béri-tér 5. 1987

A gondos, jó munkájáról el-ismert

harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. szám

(Fischer Eliz-palotában)

ajánlja magát a helybeli, mint vidéki b. közönség figyelmébe.

BUTOROCCASIO.

Különléle finom, elegáns, alig pár hónapig használt és új uriszoba berendezések.

Börgarnitúrák,
esodaszép ebédlők,
perzsaszőnyegek,
eredeti olajfestmények,
disztárgyak.

Mint alkalmi áruk legelőnyö-sében beszerezhetők:

Budapest, 1907

VI., Andrássy-ut 35. sz., l. e.

Költözködők

figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

Kalmár József

villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Veszek és eladok:

burgonyát,

babot,
szalonnát,

zsirt,
szappant

waggontélenként és mmá-zsánkint.

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-u. sarok.
Telefon 670.

Ablakredők

Vetési anyagokból készült ablakredőink gyári minőségűek, vastagabbak, tartósak, vastagabbak, tartósak.

ignum sanctum-tekegolyók és bábuk

legújabbak árakban kap. kátek:

Zimmermann Ignác

noriberg, díszm- és játék-áru üzletében 1931

Arad, Szabadság-tér 21.

11989-1916.

Hirdetmény.

A villamos vezetékkel ottal-mára alkotott szabályrendelet 1. §-a szerint Aradváros területén létesített villamos vezetéknek szlopainak és szerelvényeinek, továbbá a villamos légvezetékeknek, valamint a földalatti villamos vezetéknek (kabelek) és azokhoz tartozó szerelvények rongálása, valamint ezek rendszeres működésének bármely cselekmény által való veszélyeztetése tilos.

Tekintettel arra, hogy a sárkányozás folytán a felső villamos vezeték állandó veszélynek van kitéve, a sárkányozást Arad város egész területén úgy a bel-, mint a külvárosban betiltom és miután hivatkozott szabályrendelet 5. §-a szerint a villamos vezeték ottal-mára vonatkozó rendelkezések megtartásáról való gondoskodás a családfeleket, gyámokat és gondnokokat is kötelezi családjaik, gyámoltjaik és gondnokoltjaikkal szemben, figyelemre méltóan nevezettek, hogy minden esetben, midőn kiskorú egyén sárkányozás által a villamos vezetékben kárt okoz, a kihágási el-

járás elvégzését, gyám, gondnok, vagy munkaadó ellen fogom megindítani.

Arad, 1916. május hó 28.
Grein, főkapitány.

1916-1916. p.m.

Hirdetmény

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál választás következtében esetleg megüresedő, X. létszámú osztályba sorozott évi 2000 korona fizetés, 200 korona véreztetőpénz és 220 korona lakbérrel járadalmazott fogalmazó állásra, pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a törvényben előírt képzettségeket igazoló okmányokkal, és másutt nemán előírt szolgálati idejüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályasíki kérelmeket Arad sz. kir. város törvényhatóságához címzett irattalomban, i. évi június hó 7-én déli 12 óráig nyújtsák be.

Az állás a törvényhatósági közgyűlésen választás útján töltetik be.

Arad, 1916. május 28-án.
Varjassy Lajos,
polgármester.

Legfinomabb

Petrolenm

Str. 56 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárában

Arad, Boros Beni-tér 7.

Andrássy-tér 8. száma

hátsó egy kisebb

üzlethelyiség

- különösen dohánytösdének alkalmas - azonnalra

kiadó.

Bővebbet az „Arad Közlöny” kiadó-hivatalában József főherceg-ut 22.

1916-1916. p.m.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál nyugdíjazás folytán megüresedett, évi 2200 korona fizetés és 720 korona, lakáspénzzel járadalmazott városi kamarási állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1888. évi I. t. c. 19. §-ának, második bekezdésében előírt képzettségeket és esetleg másutt töltött szolgálatukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket Arad sz. kir. város Törvényhatósági Bizottságához címezve i. évi június hó 5-ig hivatalomhoz nyújtsák be. Az állás a Törvényhatósági Bizottság közgyűlésén választás útján fog betölteni.

Arad, 1916. május 22-én.

Varjassy, polgármester.

Tetvek és férgék

ellen legbiztosabb év- és irtószer

a „PETRIS“-folyadék

(Anisol compositio.)

Pászori bekenés által megszabadít - különösen a háztéren levő katonákat - a kiütéses tifusz-hordozó tetvektől. Tábori csomagolásban (csak a címet kell leírni) ára 1 korona 60 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Lábizzadás,

kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik a „PEPPO” folyadék és Peppo” hintőpor segítségével. Szárit! Szagtalanít!

Peppo-folyadék ára utazással 1 korona. Peppo-hintőpor ára utazással 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeházával szemben.)

Eladásra kerül:

4000 pár A. B. C.

Gyermek cérna sockni remek színekben, izléses kivitelben.

Nagyság: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. sz.

ára páronként: 67, 71, 75, 79, 83, 87, 91, 95 fill.

Azonkívül

1000 pár

fekete színes himzett és áttört cérna, selyem, flor és Fil d' cotte „QUI SI SANA” női harisnyák, párja 1 kor. 30 fillértől.

„Ódipus” szandál

és fehér vászon cipők.

„Eos” és „Jessy”

tisztító szerek fehér vászon-, színes bőr- és lack-cipőkhöz.

Cipő Tőzsde Arad

Apollo mozi mellett Ugyeljünk a címre!!

Apró hirdetések.

Viként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
  2. Jelige alatt.
  3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet meg tudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

OKTATÁS.

Engelkeresek szakfolyama
Könyvelés, Gép-, gyoss- és helyesírás. Keresk. számtan. Váltóisme. Levelezés. Tanítás magyar és német nyelven. Díjtalan állásokérvítés. Mérsékelt tandíj. Beiratkozások a nyári tanfolyamra június 6-ig Lázár Vilmos-ú. 2., Ródeapalota mellett. 1914

LAKÁST KERESNEK.

Egy szoba, konyhával
Ötösen vagy két személy részére butorozva, konyhahasználattal, azonnalra keresetük. Beiratkozhat (naponta a. u. 9-3 óra között) Schwarts Dezső és Férje bérkereskedőnél, Szabadság-tér. 1961

KIADÓ LAKÁS.

Háztulajdonosok
b. figyelembe! Kiadó lakások bejelentését csakély díjszabással mellé elfogad a Lakásnyilvántartási Iroda, Deák Főcsig-úta 6. Telefon 816. 1915

Két szobás utcai lakás
alkoval, újonnan festve, azonnalra olcsón kiadó! Hat-úta, Hirschmann-ház. 1915

Magányos hában
4 szobás modern utcai lakás aug. 1-re kiadó Wesselényi-ú. 51. sz. Tudakozódni Perényi-ú. 8. sz. 1915

Erzsébet királyné-körút 18/a.
számu ház első emelete, mely modern kúszobás lakásból áll, azonnal vagy 1. évi augusztus hó elejére kiadó. 1915

Modernül butorozott
két szobás lakás, balkonnal, gáz-fűtéses konyhával, esetleg több személynek is kiadó Bohus-palota (Zrínyi-úta) II. kapu, II. emelet. 1919

2 szobás
udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadó. Bővebbet a házmasternél.

Költőbejárata

cinosan butorozott utcai szoba kiadó Szent Pál-úta 3., I. emelet. 1901

Nádor-úta 14.

2 esetleg 4 szobás lakás kiadó. 1863

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra vagy augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házmasternél.

ALKALMAZÁST NYER.

Egy intelligens

német kisasszony kerestetik. Jelentkezni lehet Hansu-droguerájában. 1915

Szeptatós dáda

2-3 hónapos, sürgősen kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 1918

Házmasternek

kerestetik gyermektelen házaspár. Bővebbet a háztulajdonosnál, Deák Ferenc-úta 24. sz. 1912

Egyedülálló

hásvetetőt keresek vidéki városba, ki jól fűs és a kertészethez is ért. Leveleket bizonyítványmásolatokkal, igények megjelölésével „Hásvetető” jelleg alatt továbbít a kiadóhivatal. 1914

ALKALMAZÁST KERES.

Fiatl

fűszerkereskedő segéd alkalmazást keres azonnalra. Szíves ajánlatokat „F. Z.” alatt a kiadóba. 1915

Magas és alacsony

nyomású gépekről vizsgázott hadmentes, több évi tapasztalvánnyal rendelkező gépés-lakatos gazdaságokba vagy malomba azonnali belépésre állást keres. Esetleg nagyobb cséplést is vállal. Cim Gottfried, Kunkácsy Mihály-úta 8. száma. 1917

ÜZLETEK.

Egy jóferegalm

sztócstület, trafik és italmérés jogokkal, más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1919

Andrássy-tér 8.

számu hában egy kisebb üzlet-helyiség — különösen dohányüzletnek alkalmas — azonnalra kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-út 22. szám.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Automobil

hat üléses 12 lóerős üzemképes 2 hintó és 1 fedett hajtókocsi előnyös árban eladó Roth lelkornál. Asztalos Sándor-úta butoroknál. 1921

Borseprő és törköly

kétszer főcsig pálinka, kitűnő minőségű kapható Barna Lajosnál, Pankotán. 1916

Háztartási cikkek

és butorok elköltözés miatt, jutányosan eladó. Weitzer János-úta 3. II. 1913

Papírazalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésben, Szabadság-tér. 1911

Ajánlok

prima raffiát legolcsóbban Roth József, Eszter-úta 8. Telefon 68. 1708

Veszek

uraktól levetett férfiruhát, téli kabátot, városi és utcai bundát, katonai ruhákat és mindenféle egyenruhát legmagasabb árban. Bieier Ignátus, Szent-Pál-ú. 12. 589

„Eos”

a világ legjobb színtelen cipő-tisztító szere lelt és színes bőrcipőkhöz. Tiszta és fényes. Kapható kizárólag a Cipő Főcsigben. Apollo mezt mellett. 5161

Jókarban levő

kerékpárt megvételre keresek Losoncay Lajos ékszerész, Szabadság-tér 1. 1916

KÜLÖNFÉLE.

Allami tanítónő

cserélné pestmegyei tiszta magyar nagyközsegből (Budapesttől 86 km. távolság) 9 tanerős iskolától Aradra vagy környékére. Barna Bella tanítónő Arad, Kapa-úta 42. sz. 1910

Az újonnan életbe lépett polgári perrendtartás folytán szükséges

Ügyvédi és bírósági nyomtatványok

kaphatók az Aradi Nyomda Részvénytársaság nyomdájában, József főherceg-út 22. szám. (Bejárati a Kossuth-szoborral szemben.)

Arad sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala. 11864-915.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Aradon 1915. évi május hó 21-én 2 darab leltő névrendek bére bitangságban elfogadott.

A tulajdonos folyó évi június 8-ig a kapitányi hivatalnál jelentkezhetik és tulajdonjogát bebiztosíthatják.

Ha a tulajdonos jogát bebiztosítani nem képes, tulajdonosa a fenti határidő alatt nem jelentkeznek, az állat mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen el fog adatni.

Arad, 1915. május hó 28-án.
Grein, főkapitány.

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

Losonczi Lajos

óras és ékszerész fizlete ARAD, Szabadság-tér. Telefon 914.

Arad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatala. 11866-1915.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Aradon 1915. évi május hó 21-én egy darab keres szürke pampa bitangságban elfogadott.

A tulajdonos folyó évi június hó 5-ig a kapitányi hivatalnál jelentkezhetik és tulajdonjogát bebiztosíthatják.

Ha a tulajdonos jogát bebiztosítani nem képes, tulajdonosa a fenti határidő alatt nem jelentkeznek, az állat mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen el fog adatni.

Arad, 1915. május hó 28-án.
Grein, főkapitány.

Használt Ólom

megvételre kerestetik

3298-1915. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál, nyugdíjazás folytán megúresedő, a IX. fizetési osztályba sorozott évi 2800 korona fizetés és 800 korona lakbérrel javadalmasított II-od aljegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy a törvényben előirt képzettséget igazoló okmányokkal és másutt. netán eltöltött szolgálati idejüket igazoló bizonyítványaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket, Arad sz. kir. város törvényhatóságához címezve hivatalomba legkésőbb 1. évi június hó 7-én déli 12-órátig nyújtsák be.

Az állás a legközelebbi törvényhatósági közgyűlésen választás útján fog betölteni.

Arad 1915. május 26.

Varjassy, polgármester.